

brå

 Sveriges officiella statistik

Kriminalstatistik

2018

Handlagda brott
Preliminär statistik för första halvåret 2018

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott. Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

URN: NBN: SE: BRA-789

© Brottsförebyggande rådet 2018

Enheten för rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer.

På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till: tillganglig@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer, och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Innehåll

Sammanfattning	5
Huvudresultat för första halvåret 2018	5
Inledning	7
En reviderad statistik från och med 2014	7
En totalbild av handläggningen av brott	7
Indelningar av de handlagda brotten	8
Lagföringsprocenten och personupplklaringsprocenten	9
Jämförelse med tidigare statistik	10
Tolkning av statistiken	11
Begrepp och definitioner	13
Resultat	15
Utredda respektive direktavskrivna handlagda brott	15
Handlagda brott med respektive utan misstänkt person	17
Redovisning efter beslutstyp	17
Förundersökningsbegränsade brott	17
Personupplklarade brott	18
Personupplklaringsprocent och lagföringsprocent	19
Prognos för personupplklaringsprocenten	19
Redovisning efter brottstyp	20
Brott mot person	22
Stöld- och tillgreppsbrott	23
Trafikbrott	25
Narkotikabrott	27
Handlagda brott i regionerna	29
Utredda respektive direktavskrivna handlagda brott	29

Handlagda brott med respektive utan misstänkt	31
Personupplklaringsprocent och lagföringsprocent	32
Redovisning efter brottskategori	36
Beskrivning av statistiken	40
Statistikens ändamål	40
Statistikens innehåll	40
Övergripande indelningsgrunder	41
Kategorier av brott efter beslut	41
Statistiska mått	42
Kategorisering av brott	44
Regional fördelning	44
Insamling och bearbetning	45
Jämförbarhet över tid	45
Påverkan av stora ärenden	45
Tekniska och juridiska förändringar	55
Bilaga	60
Reviderad statistik från och med redovisningsåret 2014	60
Jämförelse över tid	60
Ändring av regionstillhörighet och brottstyp	70

Sammanfattning

Från och med redovisningsåret 2014 publicerar Brå statistik över *handlagda brott*. Den omfattar samtliga anmälda brott där polis, åklagare eller annan utredande myndighet har fattat ett beslut under referensåret som innebär att handläggningen av brottet avslutas. Det primära ändamålet med statistiken är att ge en övergripande bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott och verksamhetsresultat. Statistiken är deskriptiv och ger inga fördjupade förklaringar till ändringar i nivå och struktur över tid.

Nedan sammanfattas huvudresultaten för statistiken avseende referensperioden 1 januari–30 juni 2018. Där framgår dels nivåerna för första halvåret 2018, dels utvecklingen jämfört med första halvåret 2017. Notera att vi, i och med årets publicering, har korrigerat tidigare publicerad statistik för motsvarande tre halvår under perioden 2015–2017. För mer information, se avsnittet *Jämförelser över tid*.

Huvudresultat för första halvåret 2018

Handlagda brott

- Under första halvåret 2018 blev 784 000 brott handlagda, vilket innebär en ökning med 20 400 brott (+3 %) jämfört med första halvåret 2017.
- För 51 procent av de handlagda brotten första halvåret 2018 hade en utredning bedrivits, medan de övriga handlagda brotten (49 %) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2017 har andelen utredda brott minskat och andelen direktavskrivna brott ökat, med 1 procentenhet vardera.
- För närmare en tredjedel av de handlagda brotten (253 000 brott, eller 32 %) fanns det minst en skäligen misstänkt person registrerad, vilket är en oförändrad andel jämfört med första halvåret 2017.

Förundersökningsbegränsade brott

- Under första halvåret 2018 förundersökningsbegränsades 4 procent (34 100 brott) av samtliga handlagda brott, vilket är samma andel som första halvåret 2017. De flesta besluten om förundersökningsbegränsning togs efter att en utredning inletts.

- Den största brottskategorin bland samtliga förundersökningsbegränsade brott var brott mot person, som utgjorde 26 procent. Närmare hälften av dem utgjordes av ärekränkingsbrott, vilket är ett så kallat målsägandebrott, där målsägaren i de flesta fall själv måste ange brottet till åtal.

Personuppklarade brott

- Under första halvåret 2018 personuppklarades 111 000 handlagda brott, vilket innebär en ökning med 2 440 brott (+2 %) jämfört med samma period 2017.

Lagföringsprocent och personuppklaringsprocent

- Av samtliga handlagda brott personuppklarades 14 procent (så kallad personuppklaringsprocent), en oförändrad andel jämfört med första halvåret 2017.
- Enligt prognosen för helåret 2018 kommer personuppklaringsprocenten att uppgå till 13 procent, samma nivå som för helåret 2017.
- Lagföringsprocenten uppgick till 30 procent, vilket innebär en ökning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2017. Lagföringsprocenten avser andelen personuppklarade brott av samtliga utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott).

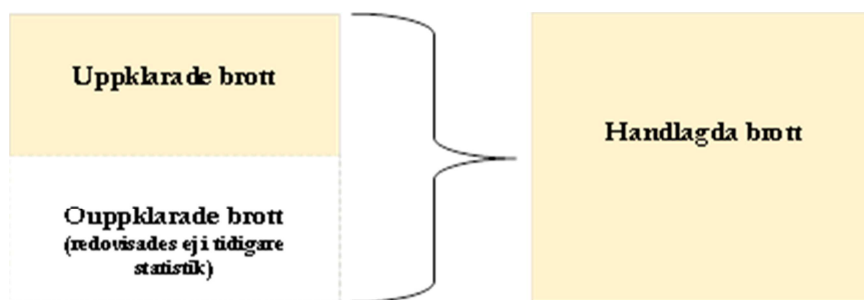
Inledning

Som ett led i att målgruppsanpassa och kvalitetssäkra produkterna i brottsstatistiken, publicerar Brå från och med redovisningsåret 2014 statistik över handlagda brott. Statistiken över handlagda brott är en revidering av statistiken över uppklarade brott och har därmed ersatt denna. Genom revideringen har kvaliteten i statistiken förbättrats i olika avseenden. Ändamålet är dock detsamma som tidigare: att ge en översiktlig bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott och tillhandahålla mått på verksamhetsresultat. För mer information, se bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

En reviderad statistik från och med 2014

En totalbild av handläggningen av brott

Statistiken över handlagda brott redovisar från och med helåret 2014 samtliga anmälda brott där ett beslut som innebär att handläggningen av brottet avslutas har fattats under redovisningsåret. I den tidigare statistiken över uppklarade brott redovisades endast en delmängd av de anmälda brotten där beslut fattats. Utvidgningen av populationen innebär att den nya statistiken ger en mer heltäckande bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott, jämfört med den tidigare redovisningen (se figur 1).

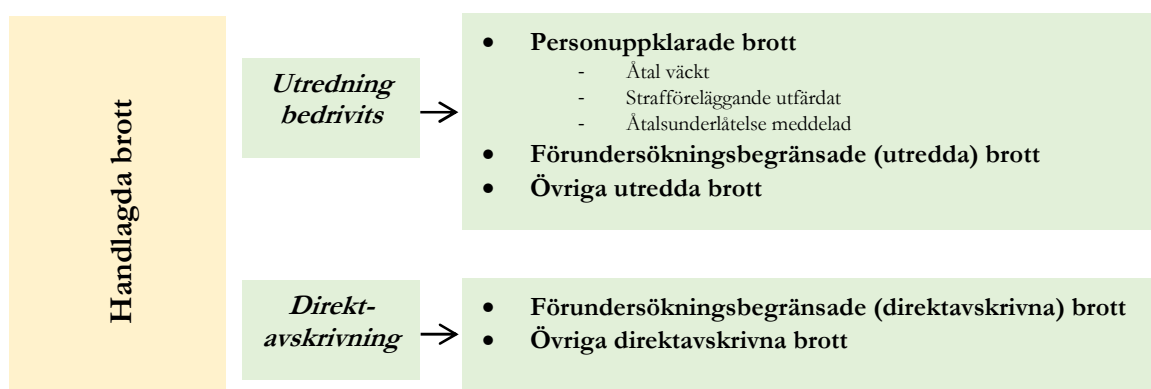
Figur 1. Förhållandet mellan populationerna i statistiken över uppklarade brott respektive handlagda brott. Proportionerna är inte menade att vara exakta.

De handlagda brotten är oftast, men inte alltid, anmälda samma år som besluten som avslutar handläggningen fattas. Detta medför att antalet handlagda brott inte är exakt

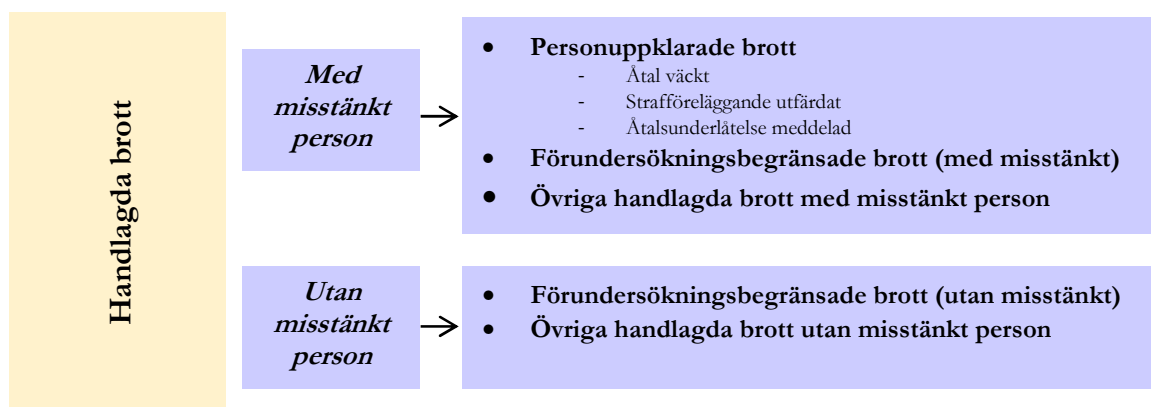
detsamma som antalet anmälda brott under en redovisningsperiod. Skillnaden varierar för olika perioder och är oftast procentuellt större det första halvåret jämfört med helåret. De senaste tre helåren var skillnaden mellan handlagda och anmälda brott mellan -1,1 och 0,5 procent, jämfört med de tre senaste halvåren, då skillnaden var mellan 1,8 och 3,6 procent (första halvåret 2018 var skillnaden 27 000 fler handlagda brott, vilket motsvarar 3,6 %). Definitionsmässigt skiljer sig de två storheterna åt på så vis att de anmälda brotten kan sägas beskriva ett årligt *inflöde* av brott till polis, åklagare eller annan brottsutredande myndighet, medan de handlagda brotten beskriver ett årligt *utflöde* av anmälda brott från de olika myndigheter där brotten handlagts och beslut som avslutar handläggningen har fattats.

Indelningar av de handlagda brotten

Statistiken över handlagda brott redovisas efter två övergripande indelningar: dels efter om utredning har bedrivits eller om brottet i stället har direktavskrivits (se figur 2), dels efter om det finns minst en skäligen misstänkt för brottet eller inte (se figur 3). Kategorierna i de två indelningarna är till viss del överlappande, eftersom en utredning kan inledas för ett brott utan att det finns en skäligen misstänkt person registrerad för brottet och vice versa.

Figur 2. Övergripande indelning av de handlagda brotten, i utredda brott (där utredning bedrivits) och direktavskrivna brott (utan utredning), samt underliggande grupperingar.

Figur 3. Övergripande indelning av de handlagda brotten, i brott med misstänkt person och brott utan misstänkt person, samt underliggande grupperingar.

Utöver de övergripande indelningarna grupperas de handlagda brotten efter vilka beslut som fattats om brotten. Om det har fattats beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse grupperas brotten som *personupplärade brott*, och om det har fattats beslut om förundersökningsbegränsning grupperas de som *förundersökningsbegränsade brott*. Övriga typer av beslut kan inte specificeras av kvalitetsskäl och redovisas samlat i en grupp som benämns *övriga handlagda brott* (för mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll*).

Genom revideringen av statistiken 2014 utgick redovisningen av upplärade respektive tekniskt upplärade brott. Däremot redovisas fortfarande de personupplärade brotten i statistiken över handlagda brott. Definitionen av personupplärade brott har dock förändrats något, vilket har medfört en liten nivåhöjning av antalet personupplärade handlagda brott jämfört med den tidigare statistiken över upplärade brott. Totalt sett ger definitionsförändringen en ökning med 1 770 personupplärade brott (eller 2 %) för första halvåret 2018.¹ Skillnaden kan dock variera för olika besluts- och brottstyper (se bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014*).

Nivåskillnaden förklaras av att ett personupplärat brott i statistiken över handlagda brott kan räknas under flera redovisningsperioder om det fattats ett personupplärande beslut om brottet under olika redovisningsperioder.² För att möjliggöra adekvata jämförelser bakåt i tiden redovisas antalet personupplärade brott i nedanstående sammanställning enligt både den nya och den tidigare definitionen. En mer detaljerad redogörelse av skillnaderna i resultatet för de personupplärade brotten till följd av justeringen ges i bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

Lagföringsprocenten och personuppläringsprocenten

I statistiken över handlagda brott redovisas måtten lagföringsprocent och personuppläringsprocent. Båda måtten redovisar personupplärade brott i relation till handlagda brott.

Lagföringsprocenten redovisar de personupplärade brotten i relation till de utredda brotten (exklusive utredda brott med beslut om förundersökningsbegränsning).

Uträkning av lagföringsprocenten:

$$\frac{\text{Antal personupplärade brott}}{\text{Antal utredda brott – FU-begränsade brott}} * 100 = \text{lagföringsprocenten}$$

¹ För halvåren 2016 och 2017 gav definitionsförändringen en ökning med 1 530 brott (+1 %) respektive 1 320 brott (+1 %).

² Om det finns två eller fler misstänkta personer för ett brott, och besluten om att lagföra personerna tas under olika år, kommer brottet att räknas med i statistiken som ett personupplärat brott under respektive år.

Personuppklaringsprocenten redovisar andelen personuppklarade brott i relation till samtliga handlagda brott, dvs. både utredda och direktavskrivna brott.

Uträkning av personuppklaringsprocenten (fr.o.m. 2014):

$$\frac{\text{Antal personuppklarade brott}}{\text{Antal handlagda brott}} * 100 = \text{personuppklaringsprocenten}$$

Lagföringsprocenten introducerades i och med revideringen av statistiken 2014, medan personuppklaringsprocenten redan redovisades i den tidigare statistiken över uppklarade brott. Utvecklingen för personuppklaringsprocenten går således att redovisa under en längre tidsperiod. Personuppklaringsprocenten påverkas dock av en definitionsändring som innebär att den i och med revideringen redovisar personuppklarade brott i relation till handlagda brott. I den tidigare statistiken definierades den som personuppklarade brott i relation till de anmälda brotten samma år. Förändringen innebär en marginell påverkan på resultatet för personuppklaringsprocenten totalt sett (−0,3 procentenheter första halvåret 2018). För vissa enskilda brottstyper eller vid jämförelse på regional nivå kan det dock finnas en något större skillnad i resultaten, vilket bör beaktas vid jämförelser med personuppklaringsprocenten före 2014. En detaljerad redogörelse av skillnaden mellan definitionerna ges i bilaga *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

Jämförelse med tidigare statistik

Revideringen som genomfördes inför helåret 2014 har inneburit att flera nya indelningar, grupperingar och mått redovisas i statistiken. Förutom personuppklarade brott och personuppklaringsprocenten är det inte möjligt att följa de nya redovisningsgrupperna längre tillbaka i tiden än 2014.

Utvecklingen av antalet personuppklarade brott och personuppklaringsprocenten påverkas i viss mån av de definitionsförändringar som infördes i och med revideringen. För att ge möjlighet till adekvata jämförelser och på sikt kunna analysera definitionsförändringarnas påverkan, har Brå beslutat att under en period redovisa vissa uppgifter enligt både den tidigare och den nya definitionen av antalet personuppklarade brott respektive personuppklaringsprocenten, i bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014*. Redovisningen görs för samtliga personuppklarade brott och den totala personuppklaringsprocenten, samt indelat efter typ av beslut, brottstyp och region. Den parallella redovisningen av uppgifterna kommer att göras under flera år, till dess att tillräckligt många mätpunkter finns för att man ska kunna följa utvecklingen av personuppklarade brott och personuppklaringsprocenten enligt de nya definitionerna.

I resultatsammanställningen för antalet personuppklarade brott nedan görs genomgående jämförelser med antalet för ett (1) respektive tio år sedan. Vid jämförelser med föregående år redovisas antalsuppgifter enligt den nya definitionen. Jämförelser över tio år görs enligt den tidigare definitionen, eftersom statistiken enligt

den nya definitionen endast finns från och med 2014. En mer detaljerad redogörelse av hur definitionsförändringen påverkar resultaten i statistiken, och inte minst de personupplklarade brotten efter enskilda brottskategorier, ges i bilaga *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

I resultatsammanställningen av personupplklaringsprocenten görs jämförelser både med närmast föregående år och över en tioårsperiod enligt den nya definitionen. Detta är möjligt eftersom skillnaden mellan den nya och tidigare definitionen generellt sett är mycket liten. Om resultatet av personupplklaringsprocenten visar en märkbar skillnad för de två olika definitionerna uppmärksammas detta i texten. Även för personupplklaringsprocenten ges en mer detaljerad redogörelse av definitionsförändringens påverkan i bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över handlagda brott, tänk på följande:

- Handlagda brott redovisar antalet anmälda brott där beslut om brottet har fattats under en redovisningsperiod, oavsett när brottet anmäldes. Om det för ett anmält brott finns flera misstänkta personer registrerade, ger det flera beslut avseende brottet. I det fallet redovisas endast ett av besluten i statistiken över handlagda brott för den aktuella perioden. Om besluten tas under olika redovisningsår kommer de dock att redovisas som ett handlagt brott under respektive redovisningsår som omfattas av besluten.
- De personupplklarade brotten i den nya statistiken är något fler än i den tidigare statistiken. Det beror på att de *anmälda* personupplklarade brotten endast räknas en gång i statistiken, oavsett hur många beslut som fattats avseende brottet. De *handlagda* personupplklarade brotten kan däremot – om flera beslut har fattats om brottet under olika år – redovisas flera gånger i statistiken, men endast en gång per redovisningsperiod. Detta gäller i synnerhet beslut om att väcka åtal, för vilka tiden fram till beslut av naturliga skäl kan vara längre än för andra typer av beslut (t.ex. direktavskrivningar).
- Personupplklaringsprocenten påverkas av förändringar i både antalet handlagda brott och antalet personupplklarade brott, samt av relationen mellan dessa förändringar. Personupplklaringsprocenten kan exempelvis minska trots att antalet personupplklarade brott ökar. Det inträffar om antalet handlagda brott har ökat i större utsträckning än antalet personupplklarade brott.
- Lagföringsprocenten påverkas, i likhet med personupplklaringsprocenten, av förändringar i både antalet personupplklarade brott och antalet utredda brott. Lagföringsprocenten kan exempelvis minska trots att antalet personupplklarade brott ökar. Det inträffar om antalet utredda brott har ökat i större utsträckning än antalet personupplklarade brott.

- Lagföringsprocenten påverkas även av antalet förundersökningsbegränsade brott. Lagföringsprocenten kan exempelvis öka trots att antalet personuppljade brott inte har ökat. Det inträffar om antalet förundersökningsbegränsade brott ökar i större utsträckning än antalet utredda brott.
- Enstaka ärenden med många brott kan ge upphov till märkbara förändringar i både personuppljnings- och lagföringsprocenten. Effekterna inträder främst när det finns en övervikt av en viss typ av beslut (personuppljande beslut eller direktavskrivningar). Om besluten följer fördelningen av beslut för samtliga brott, påverkar stora ärenden bara de antalsmässiga nivåerna för brott med olika typer av beslut.
- Nivåerna på personuppljnings- och lagföringsprocenten skiljer sig mellan olika typer av brott, vilket gäller även relationen dem emellan. Skillnaden mellan nivåerna på de två måtten kan vara större för vissa brott och mindre för andra. Det hänger samman med i vilken utsträckning en utredning inleds för brottet och om det finns en skäligen misstänkt. Vissa brottstyper, som butiksstölder, rattfylleribrott och narkotikabrott, där det oftast finns en identifierad misstänkt person redan vid anmälan, både utreds och personuppljras i hög utsträckning. Det ger endast små nivåskillnader mellan personuppljnings- och lagföringsprocenten. För andra brottstyper, till exempel skadegörelsebrott och bostadsinbrott, där det sällan finns en identifierad misstänkt person, och en betydligt lägre andel personuppljras, tenderar skillnaderna mellan måtten att vara större. Det beror på att många brott direktavskrivs och det endast är en mindre andel brott för vilka utredning inleds. När en utredning då inleds är det oftast för att det finns goda möjligheter att personuppljra brottet, och därmed blir nivåskillnaderna mellan de två måtten större.
- Nivåerna på personuppljnings- och lagföringsprocenten kan påverkas på olika sätt av enstaka ärenden med många brott. Om de handlagda brotten i ett stort ärende utreds kan det påverka båda måtten. Men om de handlagda brotten i ett stort ärende direktavskrivs, kan det enbart påverka personuppljningsprocenten.
- Handläggning av brott som avslutas för att den misstänkta personen är yngre än 15 år räknas inte som personuppljrade brott. Personuppljrade brott är enbart brott där minst en misstänkt person fått beslut om lagföring, och eftersom personer under 15 år inte är straffmyndiga är det inte möjligt att lagföra dem. Handlagda brott med en registrerad skäligen misstänkt person under 15 år redovisas under *Brott med misstänkt person – Övriga handlagda brott*.

Begrepp och definitioner

I statistiken över handlagda brott används i huvudsak följande begrepp:

- **Handlagda brott** är samtliga anmälda brott för vilka polis, åklagare eller annan brottsutredande myndighet under redovisningsperioden har fattat ett beslut som innebär att handläggningen av brottet avslutas. Själva brottsanmälan kan ha gjorts samma år eller tidigare. Ett och samma anmälda brott kan generera flera beslut, om flera personer är misstänkta för brottet. I statistiken redovisas dock brottet endast en gång per redovisningsperiod. Ett av besluten väljs då ut till redovisningen enligt en huvudbeslutsprincip, som rangordnar besluten i följande ordning: åtalsbeslut, beslut om strafföreläggande, beslut om åtalsunderlåtelse, beslut om förundersökningsbegränsning samt övriga beslut.
- **Utredda brott** är handlagda brott för vilka utredning har bedrivits och beslut om brottet har fattats under redovisningsåret. Med utredning avses förundersökning, förenklad utredning eller utredning enligt lagen om unga lagöverträdare.
- **Direktavskrivna brott** är handlagda brott för vilka beslut om brottet har fattats under redovisningsåret, utan att en utredning har inletts.
- **Brott med misstänkt person** är handlagda brott för vilka minst en person med misstankegraden skäligen misstänkt (eller högre) är registrerad vid tidpunkten för beslutet.
- **Brott utan misstänkt person** är handlagda brott för vilka det inte finns någon person med misstankegraden skäligen misstänkt (eller högre) registrerad vid tidpunkten för beslutet. Om det finns personer med en lägre misstankegrad registrerade för brotten, räknas det som ett brott utan misstänkt person.
- **Personupplärade brott** är handlagda brott för vilka ett lagföringsbeslut har fattats om minst en misstänkt person. Med lagföringsbeslut avses här beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse.
- **Förundersökningsbegränsade brott** är handlagda brott för vilka beslut har fattats om att en förundersökning avseende brottet ska läggas ner eller inte ska inledas. Orsaken är oftast att en person är misstänkt för flera brott, och att polis

eller åklagare bedömer att en fortsatt utredning av det aktuella brottet inte skulle få någon eller endast liten betydelse för en eventuell påföljd. Syftet är att skapa förutsättningar för att kunna använda tillgängliga utredningsresurser på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt.

- **Övriga handlagda brott är brott** för vilka andra typer av beslut har fattats. De vanligaste besluten är att lägga ner eller att inte inleda en förundersökning, på grund av att spaningsuppslag saknas eller att något spaningsresultat inte uppnåtts. Besluten kan fattas såväl innan som efter att utredningen inletts samt oavsett om det finns en skäligen misstänkt person eller ej.
- **Personuppklaringsprocent** redovisar antalet personuppklarade brott under en redovisningsperiod i procent av samtliga handlagda brott under samma period.
- **Lagföringsprocent** redovisar antalet personuppklarade brott under en redovisningsperiod i procent av samtliga utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott) under samma period.

För en mer detaljerad beskrivning av statistiken, se kapitlet *Beskrivning av statistiken*.

Resultat

I sammanställningen nedan redovisas huvudresultaten från statistiken över samtliga handlagda brott första halvåret 2018. Jämförelser bakåt i tiden görs med första halvåret 2017 respektive 2015 (fyraårig mätperiod) för de indelningar och mått som introducerades i och med revideringen inför helåret 2014. För personupplärdade brott samt för personupplärdningsprocenten görs jämförelser bakåt i tiden med första halvåret 2017 och med 2008 (tioårig mätperiod). Först redovisas nivån och strukturen på de handlagda brotten, det vill säga hur de handlagda brotten fördelar sig efter olika indelningar och grupperingar. Sedan redovisas resultaten för lagföringsprocenten och personupplärdningsprocenten. Därefter ges en samlad redovisning av de handlagda brotten för olika brottskategorier, och slutligen redovisas regionala resultat.

I och med publiceringen av handlagda brott 2017 gjordes en korrigerings av tidigare publicerad statistik för helåren 2014–2016 samt halvåren 2015–2017. Bakgrunden till korrigeringen är ett tekniskt fel som föranlett ett mindre bortfall i statistiken. På en övergripande nivå är bortfallet litet (0,1–0,3 % av samtliga handlagda brott), men det kan ha viss betydelse för statistiken avseende vissa brottstyper. För mer information om korrigeringen och hur den påverkar statistiken över handlagda brott, se rapporten *Korrigerings av statistik 2013–2016* (www.bra.se/korrigerings).

Utredda respektive direktavskrivna handlagda brott³

I statistiken delas de handlagda brotten in efter om de varit föremål för utredning eller ej. Med utredning avses förundersökning, förenklad utredning eller utredning enligt lagen om unga lagöverträdare.

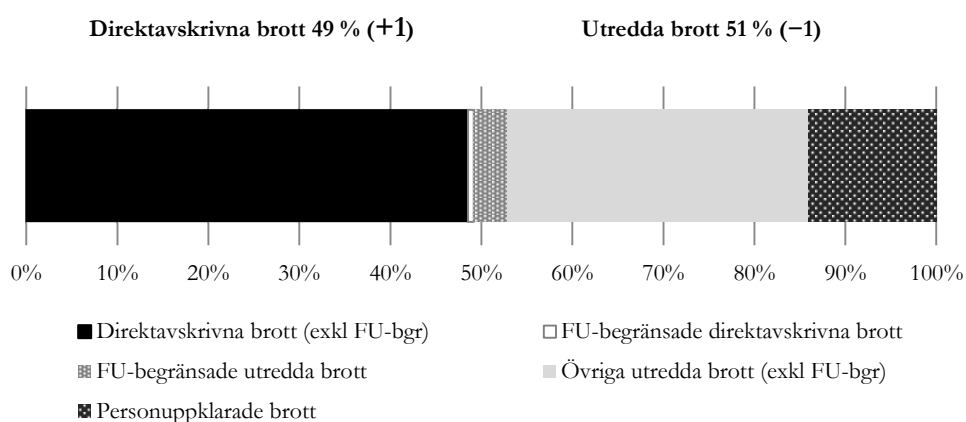
³ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Första halvåret 2018 handlades 784 000 anmälda brott. Jämfört med första halvåret 2017 ökade antalet handlagda brott med 20 400 brott, vilket är en ökning med 3 procent. Jämfört med första halvåret 2015 har de handlagda brotten ökat med 32 300 brott (+4 %).

För 51 procent av de handlagda brotten första halvåret 2018 hade en utredning bedrivits, medan de övriga handlagda brotten (49 %) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2017 har andelen utredda brott minskat och andelen direktavskrivna brott ökat med 1 procentenhet. Även jämfört med första halvåret 2015 har de utredda brotten minskat och de direktavskrivna brotten ökat med 1 procentenhet vardera. Den vanligaste anledningen till direktavskrivning av brott var att spaningsuppslag saknades.

Av de handlagda brotten personupplades 14 procent, vilket är samma andel som motsvarande period föregående år. Ytterligare 4 procent av de handlagda brotten förundersökningsbegränsades, även det oförändrat jämfört med första halvåret 2017. För de resterande handlagda brotten togs andra typer av beslut.

I figur 4 redovisas samtliga handlagda brott efter den övergripande indelningen utredda respektive direktavskrivna brott. Vidare särredovisas handlagda brott med beslut som innebär att brottet antingen personupplades eller förundersökningsbegränsats, samt utredda brott med andra typer av beslut.

Figur 4. Samtliga handlagda brott första halvåret 2018 fördelade efter den övergripande indelningen i utredda respektive direktavskrivna brott, samt underliggande grupper av brott efter beslutstyp (totalt 784 000 brott).

Fördelningen av handlagda brott första halvåret 2018 och jämförelse med första halvåret 2017 (förändring i procentenheter):				
Direktavskrivna brott (exkl. FU-begränsade)	FU-begränsade direktavskrivna brott	FU-begränsade utredda brott	Övriga utredda brott (exkl. FU-begränsade)	Personupplagade brott
49 % (+1)	1 % (±0)	4 % (±0)	33 % (-2)	14 % (±0)

Handlagda brott med respektive utan misstänkt person⁴

Brott med misstänkt person är de handlagda brott där minst en skäligen misstänkt person har registrerats för brottet.

Första halvåret 2018 utgjordes 253 000 av de handlagda brotten av brott med misstänkt person, vilket är 32 procent av samtliga handlagda brott. Resterande handlagda brott (68 %) är således brott där det inte fanns någon skäligen misstänkt person. Jämfört med första halvåret 2017 är andelen brott med misstänkt person oförändrad. Jämfört med första halvåret 2015 har andelen minskat med 1 procentenhet.

Att det finns en skäligen misstänkt är dock inte liktydigt med att brottet personuppläras. Första halvåret 2018 personupplärades 44 procent (111 000 brott) av de handlagda brotten med misstänkt person. Jämfört med första halvåret 2017 är andelen oförändrad, och jämfört med 2015 har andelen minskat med 1 procentenhet (se mer om personupplärade brott nedan).

Redovisning efter beslutstyp

Förundersökningsbegränsade brott⁵

Nedan redovisas det totala antalet förundersökningsbegränsade brott första halvåret 2018. Förundersökningsbegränsade brott är handlagda brott där beslut har fattats om att förundersökning inte ska inledas eller att förundersökningen ska läggas ned. Syftet med att förundersökningsbegränsa brott är att frigöra tillgängliga utredningsresurser, så att de kan användas på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt. Det vanligaste skälet till förundersökningsbegränsning är att den misstänkta personen även är misstänkt för andra brott eller nyligen dömts för annan brottslighet, och att fortsatt utredning av det aktuella brottet inte bedöms ha någon (eller endast liten) betydelse för straffet vid en fällande dom.

Första halvåret 2018 förundersökningsbegränsades 4 procent (34 100 brott) av samtliga handlagda brott, vilket är samma andel som de första halvåren 2015 och 2017. Majoriteten av dessa brott (86 %) förundersökningsbegränsades efter att en utredning inletts, medan 14 procent förundersökningsbegränsades utan att en

⁴ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

⁵ Reglerna för förundersökningen inskränker den absoluta åtalsplikten. Beslut kan fattas i de fall en fortsatt utredning skulle kräva kostnader som inte står i rimligt förhållande till sakens betydelse och det kan antas att brottets straffvärde inte överstiger fängelse i tre månader (RB 23:4a 1 st. 1 p.), eller då man kan anta att något åtal inte skulle komma att ske till följd av reglerna om särskild åtalsunderlåtelse i RB 20:7 eller om särskild åtalsprövning samt något väsentligt eller allmänt intresse inte åsidosätts genom nedläggningen (RB 23:4a 1 st. 2 p.).

utredning hade inletts. Det fanns en skäligen misstänkt person registrerad i 74 procent av de brott som förundersökningsbegränsades.

Den största brottskategorin bland samtliga förundersökningsbegränsade brott var brott mot person, som utgjorde 26 procent. Närmare hälften av dem utgjordes av ärekränkingsbrott, vilket är ett så kallat målsägandebrott där målsägaren i de flesta fall själv måste ange brottet till åtal.

Personupplklarade brott

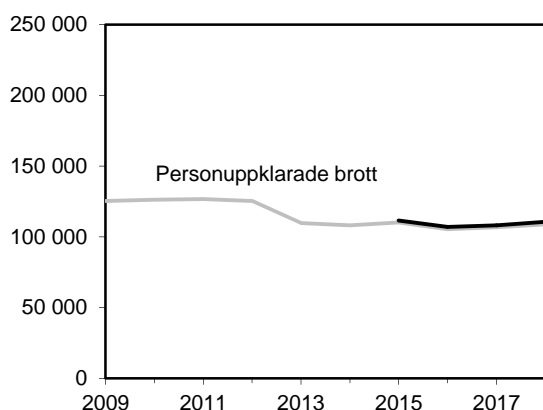
Personupplklarade brott är handlagda brott för vilka minst en misstänkt person har lagförts, genom beslut om åtal, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse. Det innebär att det för alla personupplklarade brott finns minst en registrerad misstänkt person samt att det alltid har bedrivits en utredning.

Definitionen av personupplklarade brott har ändrats något i och med revideringen av statistiken 2014. Vid jämförelse med året innan (här första halvåret 2018 jämfört med första halvåret 2017) används den nya definitionen av personupplklarade brott i resultatredovisningen. På grund av att den nya definitionen ger en viss nivåhöjning av personupplklarade brott i jämförelse med den tidigare definitionen, är det dock inte lämpligt att använda den nya definitionen när utvecklingen följs över en tioårsperiod. Därför kommer den tidigare definitionen av personupplklarade brott istället att användas vid denna redovisning. För mer information, se bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

Nivå och utveckling för personupplklarade brott

Första halvåret 2018 personupplklarades 111 000 handlagda brott, vilket innebär en ökning med 2 440 brott (+2 %) jämfört med första halvåret 2017.

Jämfört med det första halvåret i mätperioden (2009) har antalet minskat med 13 procent (enligt tidigare definition).

Personupplklarade brott första halvåret 2018 och jämförelse med första halvåret 2017:

Antal personupplklarade brott:	111 000
	(+2 %)

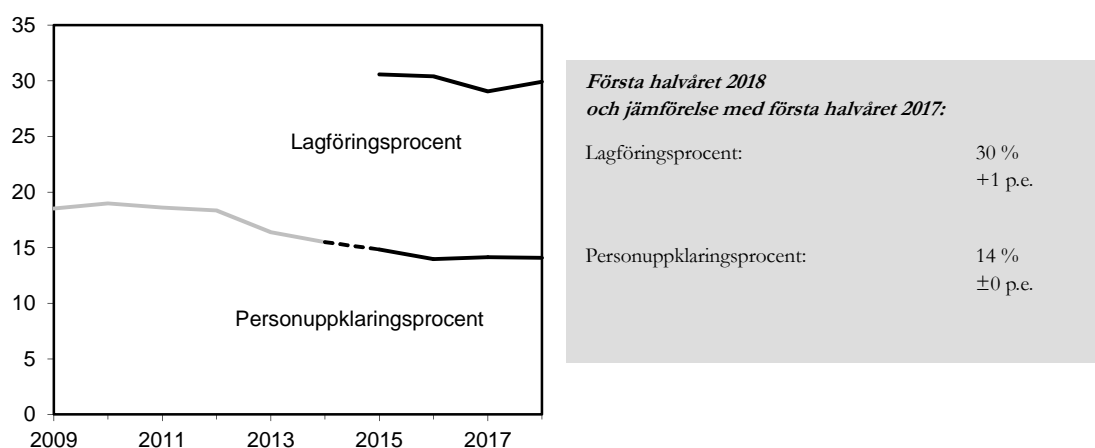
Figur 5. Utvecklingen av antalet personupplklarade anmälda brott (grå linje), första halvåren 2009–2018, samt antalet personupplklarade handlagda brott (svart linje) första halvåren 2015–2018. Uppgifter för halvåren 2015–2017 har korrigerats 2018-06-14.

Personupplklaringsprocent och lagföringsprocent

I statistiken över handlagda brott redovisas måtten personupplklaringsprocent och lagföringsprocent. Definitionen av personupplklaringsprocenten har, som nämnts tidigare, ändrats något. Förändringen har generellt en marginell påverkan på resultaten och jämförelser av personupplklaringsprocenten över tid, såväl med föregående år som över en tioårsperiod, görs här därför enligt den nya definitionen. För en mer detaljerad redovisning av resultatet enligt den nya respektive den tidigare definitionen, se bilaga *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

Personupplklaringsprocenten, som redovisar andelen personupplklarade brott av samtliga handlagda brott, uppgick till 14 procent första halvåret 2018, samma nivå som första halvåret 2017. Jämfört med första halvåret 2009 har personupplklaringsprocenten minskat med 4 procentenheter.

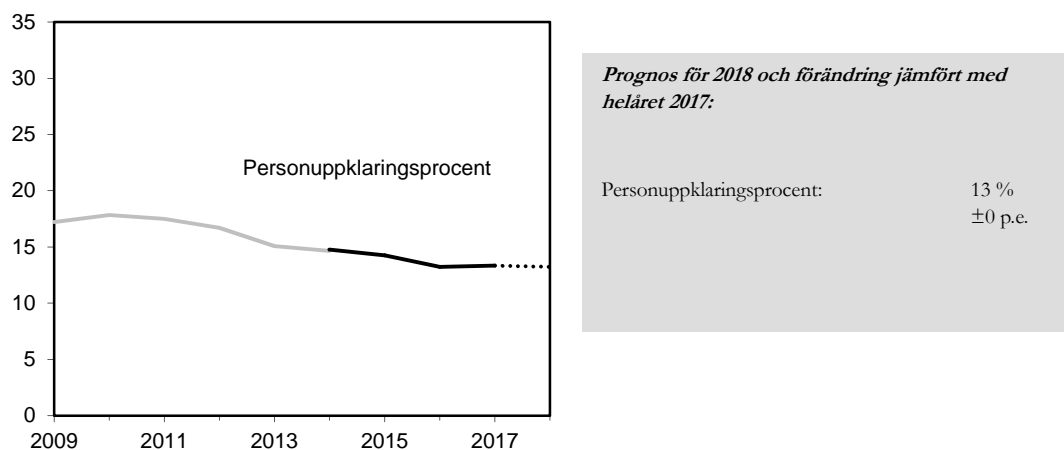
Lagföringsprocenten, som redovisar andelen personupplklarade brott av de utredda brotten (exklusive förundersökningsbegränsade brott), uppgick till 30 procent första halvåret 2018. Det är 1 procentenhet högre än första halvåret 2017, men 1 procentenhet lägre jämfört med första halvåret 2015.

Figur 6. Utvecklingen av lagföringsprocenten första halvåren 2015–2018, samt personupplklaringsprocenten första halvåren 2009–2018. Grå linje anger måttet personupplklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen. Uppgifter för halvåren 2015–2017 har korrigerats 2018-06-14.

Prognos för personupplklaringsprocenten

Det prognostiserade värdet för personupplklaringsprocenten för samtliga brott helåret 2018 uppgår till 13 procent, vilket är samma nivå som utfallet för helåret 2017. Enligt prognosen kommer personupplklaringsprocenten att minska med 4 procentenheter sett över en tioårsperiod (2009–2018).

Figur 7. Utvecklingen av personupplklaringsprocenten, helåren 2009–2018, med prognostiserat värde för 2018. Grå linje anger måttet personupplklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Uppgifter för åren 2014–2016 har korrigerats 2018-06-14.

Redovisning efter brottstyp⁶

Nedan följer redovisning av handlagda brott för fyra brottskategorier.

I tabell 1 sammanfattas statistiken för de fyra brottskategorierna. Som framgår av tabellen varierar lagförings- och personupplklaringsprocenten mellan olika brottskategorier, vilket delvis beror på att brotten är olika svåra att personupklara. Ett annat mönster som kan noteras är att skillnaden mellan lagförings- och personupplklaringsprocenten är större för brottskategorier där en mindre andel av de handlagda brotten utreds, jämfört med de kategorier där en större andel utreds. För exempelvis stöld- och tillgreppsbrott, där en förhållandevis liten andel av brotten utretts (31 %), är det också en större skillnad mellan lagförings- och personupplklaringsprocenten, jämfört med exempelvis brott mot person, där en stor andel av brotten utreds (74 %).

⁶ För den som är intresserad av resultaten för andra brottskategorier och brottstyper än de som redovisas här, hänvisas till tabell 300 på Brås webbplats (www.bra.se/statistik).

Tabell 1. Antalet handlagda respektive utredda brott, andelen utredda brott av handlagda brott, personupplklarade handlagda brott, samt personupplklarings- och lagföringsprocenten första halvåret 2018.

Brottstyp	Handlagda brott	Utredda brott	Utredda brott av handlagda		Personupplklarade brott	Personupplklaringsprocent		Lagföringsprocent	
	Antal	Antal	Procent	Utv.	Antal	Procent	Utv.	Procent	Utv.
Samtliga brott	784 455	398 909	51	↓	110 587	14	→	30	↑
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	151 877	112 227	74	→	14 029	9	↑	13	↑
Stöldbrott (8 kap. BrB)	217 625	67 278	31	→	14 372	7	→	23	↑
Trafikbrott	48 387	36 085	75	↓	22 552	47	↓	67	→
Narkotikabrott	54 050	53 224	98	→	25 460	47	↓	53	↓

Pilansvisningarna (↑=ökning; ↓=minskning; → =oförändrat) anger förändringens riktning jämfört med första halvåret 2017.

Nedan följer en samlad redovisning av de handlagda brotten för de olika brottskategorierna. Redovisningen av personupplklaringsprocenten utgår enbart från den nya definitionen i statistiken över handlagda brott, men om den tidigare definitionen uppvisar ett annat resultat vid jämförelse över en tioårsperiod, kommenteras detta i sammanställningen. För en detaljerad redovisning av utvecklingen för de personupplklarade brotten enligt både den nya och den tidigare definitionen, se bilaga *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

Brott mot person

Med brott mot person avses brott som regleras i 3–7 kapitlet i brottsbalken. Sett till samtliga handlagda brott mot person är misshandel, olaga hot och ofredande de antalsmässigt största brottstyperna, som tillsammans utgjorde 64 procent av de handlagda brotten mot person första halvåret 2018.

Första halvåret 2018 uppgick de handlagda brotten mot person till 152 000 brott. Jämfört med första halvåret 2017 ökade antalet handlagda brott mot person med 1 450 brott, vilket motsvarar en ökning med 1 procent.

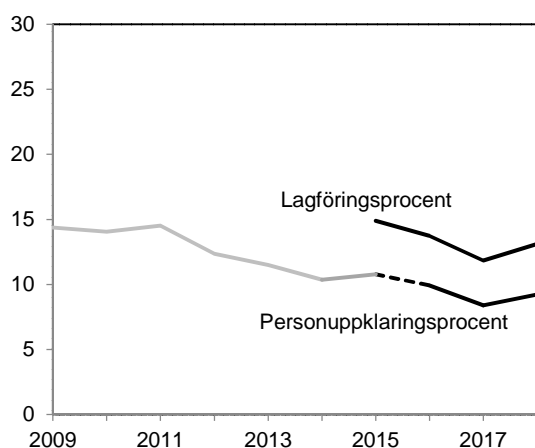
En utredning bedrevs för 74 procent (112 000 brott), medan 26 procent (39 700 brott) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2017 är andelen utredda brott och andelen direktavskrivna brott oförändrade.

Totalt sett förundersökningsbegränsades 6 procent (8 930 brott) av de handlagda brotten mot person, vilket är en procentenhet högre än första halvåret 2017. Av de handlagda brott som förundersökningsbegränsades hade en utredning bedrivits för 59 procent, medan 41 procent förundersökningsbegränsades utan att en utredning bedrivits.

Av samtliga handlagda brott mot person personupplärades 14 000 brott första halvåret 2018.

Personuppläringsprocenten, som anger andelen personupplärade brott av samtliga handlagda brott, uppgick till 9 procent första halvåret 2018. Jämfört med första halvåret 2017 har personuppläringsprocenten ökat med 1 procentenhet. Sett till tioårsperioden från 2009 har personuppläringsprocenten minskat med 5 procentenheter.

Lagföringsprocenten, som anger de personupplärade brotten i relation till de utredda brotten, uppgick till 13 procent. Jämfört med första halvåret 2017 har lagföringsprocenten ökat med 1 procentenhet. Jämfört med första halvåret 2015 har den minskat med 2 procentenheter.

**Första halvåret 2018
och jämförelse med första halvåret 2017:**

Lagföringsprocent:	13 % +1 p.e.
Personuppläringsprocent:	9 % +1 p.e.

Figur 8. Utvecklingen av lagföringsprocenten för brott mot person första halvåren 2015–2018,

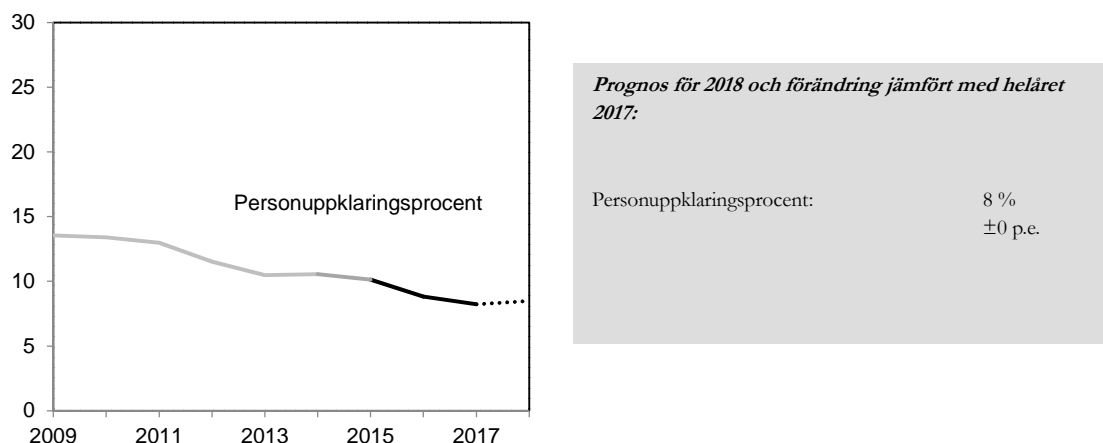
samt personuppklaringsprocenten för brott mot person första halvåret 2009–2018. Grå linje anger måttet personuppklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen. Uppgifter för halvåret 2015–2017 har korrigerats 2018-06-14.

Av samtliga handlagda brott mot person hade 42 procent (64 300 brott) minst en person registrerad som skäligen misstänkt, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2017.

Av brotten med misstänkt person personuppklarades 22 procent (14 000 brott), vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2017.

Prognos för personuppklaringsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2018 kommer personuppklaringsprocenten för brott mot person att uppgå till 8 procent, vilket är samma nivå avrundat som för helåret 2017. Personuppklaringsprocenten för brott mot person sett till de senaste tio åren kommer enligt prognosen att minska med 5 procentenheter.

Figur 9. Utvecklingen av personuppklaringsprocenten för brott mot person, helåren 2009–2018, med prognostiserat värde för 2018. Grå linje anger måttet personuppklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Uppgifter för åren 2014–2016 har korrigerats 2018-06-14.

Stöld- och tillgreppsbrott

Med stöld- och tillgreppsbrott avses brott som regleras i 8 kapitlet i brottsbalken. Av dessa brott är cykelstöld, stöld ur och från motordrivna fordon samt fickstöld de antalsmässigt största brottstyperna, som tillsammans utgjorde 32 procent av de handlagda stöld- och tillgreppsbrotten första halvåret 2018.

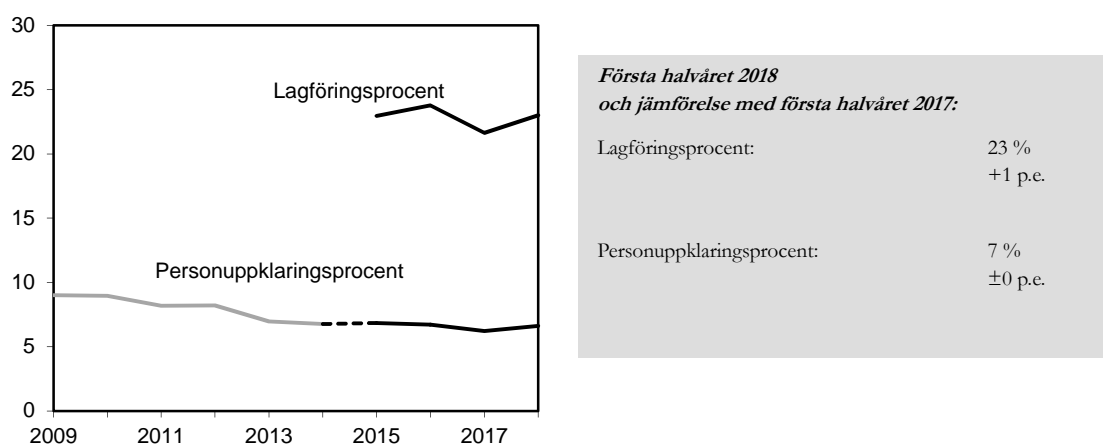
Första halvåret 2018 handlades 218 000 stöld- och tillgreppsbrott, vilket är en minskning med 21 800 brott (–9 %) jämfört med första halvåret 2017. En utredning bedrevs för 31 procent (67 300 brott) av dem, medan merparten (69 %,

eller 150 000 brott) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2017 är andelarna utredda respektive direktavskrivna brott oförändrade.

Av de handlagda stöld- och tillgreppsbrotten var det 2 procent (5 290 brott) som förundersökningsbegränsades, vilket är samma andelsnivå som första halvåret 2017. De flesta (4 790 brott) av stöld- och tillgreppsbrotten förundersökningsbegränsades efter att en utredning inletts.

De personupplklarade stöld- och tillgreppsbrotten uppgick till 14 400 brott. Personupplklaringsprocenten, som visar andelen personupplklarade av samtliga handlagda stöld- och tillgreppsbrott, uppgick till 7 procent första halvåret 2018, samma nivå som första halvåret 2017. Jämfört med 2009 har personupplklaringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott minskat med 2 procentenheter.

Lagföringsprocenten, andelen personupplklarade brott av de utredda brotten, uppgick till 23 procent, vilket innebär en ökning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2017, men en oförändrad nivå jämfört med första halvåret 2015.

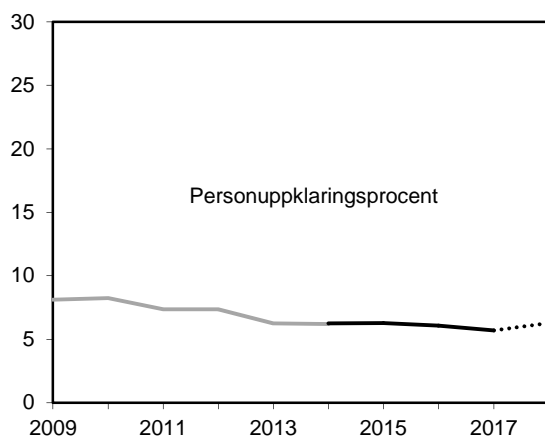
Figur 10. Utvecklingen av lagföringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott första halvåret 2015–2018, samt personupplklaringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott första halvåret 2009–2018. Grå linje anger måttet personupplklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen. Uppgifter för halvåren 2015–2017 har korrigerats 2018-06-14.

För 13 procent (27 700 brott) av de handlagda stöld- och tillgreppsbrotten första halvåret 2018 fanns det minst en person registrerad som skäligen misstänkt för brottet, vilket innebär en ökning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2017. Andelen personupplklarade stöld- och tillgreppsbrott av brotten med minst en misstänkt person uppgick till 52 procent, vilket är en minskning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2017.

Prognos för personupplklaringsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2018 kommer personupplklaringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott att uppgå till 6 procent, vilket innebär en ökning med

1 procentenhet jämfört med 2017. Personupplklaringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott sett till de senaste tio åren kommer enligt prognosen att minska med 2 procentenheter.

Prognos för 2018 och förändring jämfört med helåret 2017:

Personupplklaringsprocent: 6 %
+1 p.e.

Figur 11. Utvecklingen av personupplklaringsprocenten för stöld- och tillgreppsbrott, helåren 2009–2018, med prognostiserat värde för 2018. Grå linje anger måttet personupplklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Uppgifter för åren 2014–2016 har korrigerats 2018-06-14

Trafikbrott

Med trafikbrott avses brott som regleras i trafikbrottslagen (TBL 1951:649). Sett till samtliga handlagda trafikbrott är olovlig körning den största brottstypen, och utgjorde 36 procent av de handlagda trafikbrotten under första halvåret 2018.

Första halvåret 2018 handlades 48 400 trafikbrott, vilket är en ökning med 4 580 brott (+10 %) jämfört med första halvåret 2017. För 75 procent av dem (36 100) hade en utredning bedrivits, medan 25 procent (12 300 brott) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2017 har andelen utredda brott minskat och andelen direktavskrivna brott ökat med 5 procentenheter vardera.

Av samtliga handlagda trafikbrott förundersökningsbegränsades 5 procent (2 480 brott), vilket är samma andelsnivå som första halvåret 2017. Nästan samtliga av dem förundersökningsbegränsades efter att en utredning hade inletts.

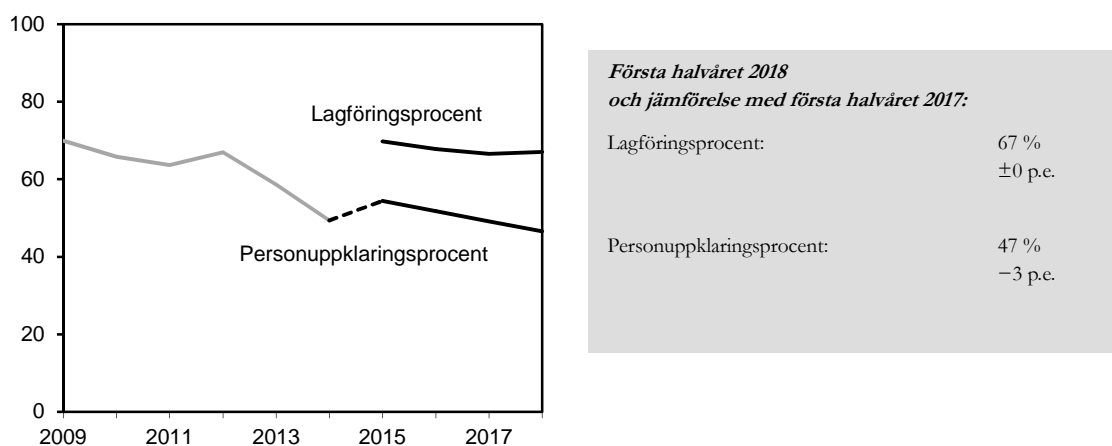
Antalet personupplklarade brott första halvåret 2018 uppgick till 22 600 brott. De personupplklarade brotten utgjordes till 97 procent av olovlig körning eller rattfylleri. För dessa brott finns det i stort sett alltid en utpekad gärningsperson vid anmälningstillfället.

Personupplklaringsprocenten för de handlagda trafikbrotten första halvåret 2018 uppgick till 47 procent, vilket innebär en minskning med 3 procentenheter jämfört med samma period året dessförinnan.

Jämfört med för 10 år sedan har personupplklaringsprocenten minskat med 23 procentenheter. Om jämförelsen med 2009 görs enligt den tidigare definitionen för personupplklaringsprocenten, uppgår minskningen dock till 22 procentenheter, vilket är en mer korrekt jämförelse.

Minskningen, som startade 2013, kan till stor del förklaras av polisens ändrade rutiner vid registrering av smitningsbrott, som innebär att brottstypen numera inkluderar även lindrigare brott, såsom smitning från parkeringsskada. Eftersom smitning från parkeringsskada är en brottstyp med betydligt lägre personupplklaringsprocent än övriga trafikbrott, inverkar detta tillskott negativt på personupplklaringsprocenten för trafikbrott generellt.

Lagföringsprocenten, det vill säga andelen personupplklarade brott av de utredda brotten (exkl. förundersökningsbegränsade brott), uppgick första halvåret 2018 till 67 procent. Det är samma nivå som första halvåret 2017, men en minskning med 3 procentenheter jämfört med 2015.

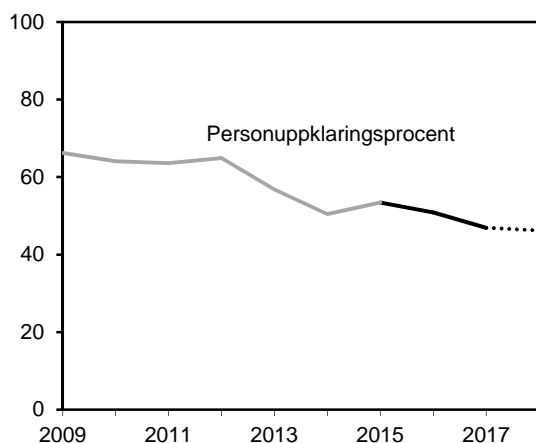

Figur 12. Utvecklingen av lagföringsprocenten för trafikbrott första halvåren 2015–2018, samt personupplklaringsprocenten för trafikbrott första halvåren 2009–2018. Grå linje anger måttet personupplklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen. Uppgifter för halvåren 2015–2017 har korrigerats 2018-06-14.

För 67 procent (32 200) av de handlagda trafikbrotten fanns en skäligen misstänkt person registrerad. Trafikbrott tillhör så kallade spanings- och kontrollbrott, där det redan vid anmälningstillfället oftast finns en utpekad gärningsperson. Av de brott där det fanns minst en skäligen misstänkt person registrerad var det 70 procent som personupplklarades, vilket är 1 procentenhet högre än första halvåret 2017.

Prognos för personupplklaringsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2018 kommer personupplklaringsprocenten för trafikbrott att uppgå till 46 procent, vilket är 1 procentenhet lägre än för helåret 2017. På grund av oklarheter kring hur polisen kommer att registrera parkeringsskada under resten av året är prognosen dock osäker. Personupplklaringsprocenten för trafikbrott sett till de senaste tio åren kommer enligt prognosen att minska med 20 procentenheter.

Prognos för 2018 och förändring jämfört med helåret 2017:

Personupplämningsprocent: 46 %
-1 p.e.

Figur 13. Utvecklingen av personupplämningsprocenten för trafikbrott, helåren 2009–2018, med prognostiserat värde för 2018. Grå linje anger måttet personupplämningsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Uppgifter för åren 2014–2016 har korrigerats 2018-06-14.

Narkotikabrott

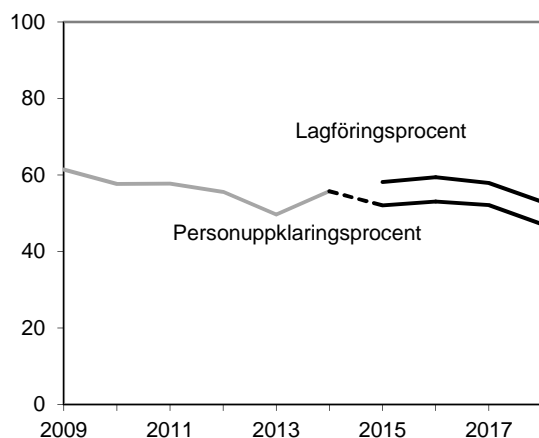
Med narkotikabrott avses brott som regleras i narkotikastrafflagen (NSL 1968:64). Sett till samtliga handlagda narkotikabrott är eget bruk den största brottstypen, och utgjorde 52 procent av de handlagda narkotikabrotten under första halvåret 2018.

Första halvåret 2018 handlades 54 100 narkotikabrott, vilket innebär en ökning med 2 940 brott (+6 %) jämfört med första halvåret 2017. En utredning bedrevs för 98 procent (53 200 brott) av de handlagda brotten, medan 2 procent (826 brott) direktavskrevs. Jämfört med första halvåret 2017 är andelarna oförändrade.

Av de handlagda narkotikabrotten förundersökningsbegränsades 10 procent (5 190 brott), vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2017. Nästan samtliga narkotikabrott (5 180 brott) förundersökningsbegränsades efter att en utredning bedrivits.

Totalt personupplämnades 25 500 narkotikabrott första halvåret 2018. I relation till samtliga handlagda narkotikabrott ger det en personupplämningsprocent på 47 procent första halvåret 2018, vilket innebär en minskning med 5 procentenheter jämfört med första halvåret 2017. Jämfört med nivån 2009 har personupplämningsprocenten för narkotikabrott minskat med 14 procentenheter. Om jämförelsen med 2009 görs enligt den tidigare definitionen för personupplämningsprocenten, uppgår minskningen dock till 15 procentenheter, vilket är en mer korrekt jämförelse.

I relation till de utredda brotten ger det en lagföringsprocent på 53 procent, vilket är en minskning med 5 procentenheter jämfört med både första halvåret 2017 och första halvåret 2015.

**Första halvåret 2018
och jämförelse med första halvåret 2017:**

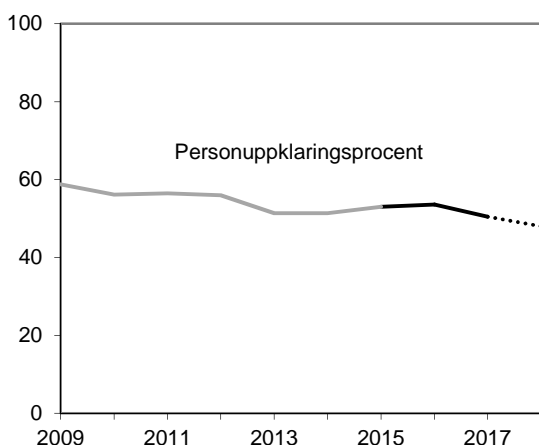
Lagföringsprocent:	53 %
	-5 p.e.
Personupplämningsprocent:	47 %
	-5 p.e.

Figur 14. Utvecklingen av lagföringsprocenten för narkotikabrott första halvåren 2015–2018, samt personupplämningsprocenten för narkotikabrott första halvåren 2009–2018. Grå linje anger måttet personupplämningsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen. Uppgifter för halvåren 2015–2017 har korrigerats 2018-06-14.

Av de handlagda narkotikabrotten hade 91 procent (49 000 brott) minst en skäligen misstänkt person registrerad för brottet första halvåret 2018, vilket är samma andelsnivå som första halvåret 2017. Narkotikabrott uppdagas oftast genom polisens spaningsarbete, och i de flesta fall har man därför en utpekad gärningsperson redan vid polisanmälan. Andelen personupplämnade narkotikabrott av brotten med minst en skäligen misstänkt person uppgick till 52 procent, vilket är 5 procentenheter lägre än första halvåret 2017.

Prognos för personupplämningsprocenten

Enligt prognosen för helåret 2018 kommer personupplämningsprocenten för narkotikabrott att uppgå till 48 procent, vilket innebär en minskning med 2 procentenheter jämfört med helåret 2017. Personupplämningsprocenten för narkotikabrott sett till de senaste tio åren kommer enligt prognosen att minska med 11 procentenheter.

Prognos för 2018 och förändring jämfört med helåret 2017:

Personupplämningsprocent:	48 %
	-2 p.e.

Figur 15. Utvecklingen av personupplämningsprocenten för narkotikabrott, helåren 2009–2018, med prognostiserat värde för 2018. Grå linje anger måttet personupplämningsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Uppgifter för åren 2014–2016 har korrigerats 2018-06-14.

Handlagda brott i regionerna⁷

I detta avsnitt redovisas resultaten från statistiken över de handlagda brotten i respektive region första halvåret 2018. Först redovisas fördelningen av de handlagda brotten i respektive region efter olika indelningar och grupperingar. Sedan redovisas brotten med minst en skäligen misstänkt person registrerad. Därefter ges en redovisning av resultaten för personuppklaringsprocenten och lagföringsprocenten, och slutligen fördelningen av de handlagda brotten för två olika brottkategorier, brott mot person (3–7 kap. brottsbalken) respektive stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken).

När man tolkar statistik över handlagda brott i regionerna bör deras respektive utveckling över tid och skillnader mellan regionerna ses i relation till olika omvärldsfaktorer, som exempelvis brottsstrukturen. Även förekomsten av enstaka stora ärenden kan ge effekter på den regionala nivån (se påverkan av stora ärenden under avsnittet *Jämförbarhet över tid*).

Från 1 januari 2015 är Polismyndigheten en myndighet indelad i sju regioner istället för tidigare i 21 länspolismyndigheter. Det innebär att den regionala indelningen av statistiken över handlagda brott från och med redovisningsåret 2015 utgår från de nya regionerna. För mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll och uppbyggnad – regionala fördelningar*.

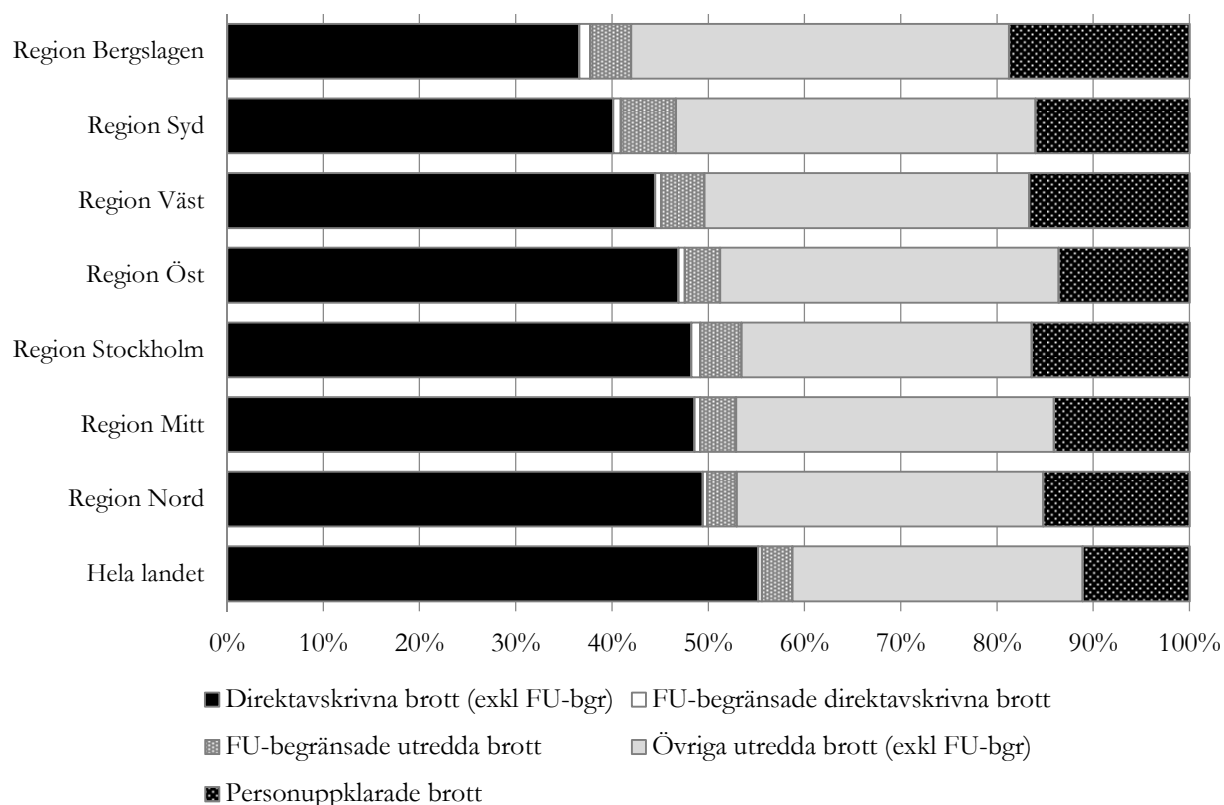
Utredda respektive direktavskrivna handlagda brott

De handlagda brotten indelas övergripande efter om en utredning har bedrivits eller om brottet har direktavskrivits. Fördelningen av de utredda respektive direktavskrivna brotten varierar mellan regionerna. Region Nord var den region som hade högst andel utredda brott (62 %), medan region Stockholm hade lägst andel utredda brott (44 %). Resterande regioner hade en andel utredda brott som låg mellan 50 och 59 procent.

Beslut om förundersökningsbegränsning kan fattas både före och efter att en utredning har inletts för brottet. Region Öst hade den högsta andelen förundersökningsbegränsade brott (6 %) första halvåret 2018, medan regionerna Stockholm, Väst och Syd hade den lägsta andelen förundersökningsbegränsade brott (4 % vardera).

⁷ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

I figur 16 redovisas handlagda brott efter beslut som innebär att brottet direktavskrivits, förundersökningsbegränsats eller personupplärats, samt utredda brott med andra typer av beslut.

Figur 16. Samtliga handlagda brott första halvåret 2018 per region samt för hela landet, fördelade efter kategorierna direktavskrivna brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott, förundersökningsbegränsade utredda brott, övriga utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), och personupplärade brott.

Jämfört med första halvåret 2017 minskade andelen utredda brott i samtliga regioner förutom i region Öst.

I de fall det inte bedrivits någon utredning har brottet direktavskrivits. En ökad andel utredda brott innebär med andra ord en minskning av andelen direktavskrivna brott, och en minskning av andelen utredda brott innebär en ökning av andelen direktavskrivna brott. I tabell 2 nedan finns en detaljerad redovisning av fördelningen av de handlagda brotten i regionerna. Andelar i tabellen anges med avrundade tal, vilket innebär att indelningarna inte nödvändigtvis summerar till 100 procent.

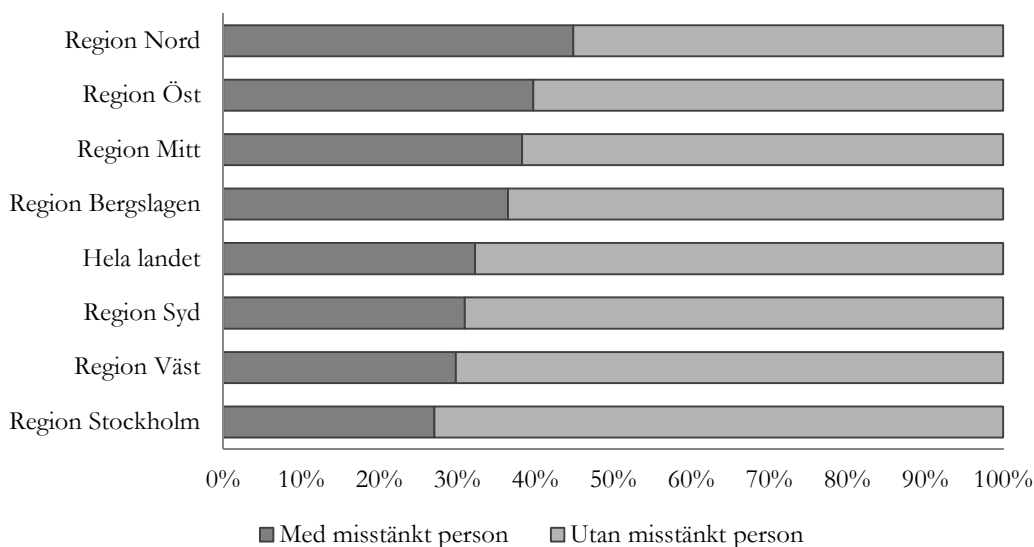
Tabell 2 Samtliga handlagda brott i regionerna samt för hela landet, fördelade efter de två övergripande indelningarna utredda respektive direktavskrivna brott, samt tillhörande underkategorier till dessa angivna i procent av samtliga handlagda brott. I kolumnen utveckling (Utv.) redovisas förändringen jämfört med första halvåret 2017, angivet i procentenheter.

Beslutstyp	Hela landet		Region Nord		Region Mitt		Region Stockholm		Region Öst		Region Väst		Region Syd		Region Bergslagen	
	%	Utv.	%	Utv.	%	Utv.	%	Utv.	%	Utv.	%	Utv.	%	Utv.	%	Utv.
Utredda	51	-1	62	-1	55	-1	44	-1	59	+3	50	-2	52	-1	51	-6
<i>Personupplärade</i>	14	±0	19	+1	17	±0	11	±0	16	±0	15	+1	14	±0	16	-1
<i>FU-begränsade utredda</i>	4	±0	4	±0	5	+1	3	±0	6	+1	3	±0	4	±0	4	±0
<i>Övriga utredda</i>	33	-2	39	-2	34	-2	30	-1	37	+2	32	-3	35	-1	30	-5
Direktavskrivna	49	+1	38	+1	45	+1	56	+1	41	-3	50	+2	48	+1	49	+6
<i>FU-begränsade direktavskrivna</i>	1	±0	1	±0	1	±0	0	±0	1	±0	0	±0	1	±0	1	±0
<i>Övriga direktavskrivna</i>	49	+1	37	+1	44	+1	55	+1	40	-3	49	+2	47	+1	48	+6

Handlagda brott med respektive utan misstänkt

Av de handlagda brotten i hela landet var det 32 procent som hade minst en skäligen misstänkt person registrerad. I fyra regioner var andelen högre än för landet som helhet, medan tre regioner hade en lägre andel (se figur 17). Den region som hade högst andel brott med minst en skäligen misstänkt person var region Nord (45 %), medan region Stockholm hade lägst andel (27 %). När man tolkar statistiken i regionerna bör man beakta att andelen brott med minst en skäligen misstänkt person registrerad påverkas av den varierande brottsstrukturen i regionerna.

Jämfört med första halvåret 2017 har andelen brott med misstänkt person ökat i tre regioner (Nord, Öst och Väst). Andelen har minskat i två regioner (Stockholm och Bergslagen) och var oförändrad i två regioner (Mitt och Syd).

Figur 17. Samtliga handlagda brott i regionerna samt i hela landet, fördelat på brott med respektive brott utan person registrerad som skäligen misstänkt, första halvåret 2018. Förändringen jämfört med första halvåret 2017 är angiven inom parentes.

Andelen brott med misstänkt person av handlagda brott första halvåret 2018 och jämförelse med första halvåret 2017 (procentenheter):							
Hela landet	Region Nord	Region Mitt	Region Stockholm	Region Öst	Region Väst	Region Syd	Region Bergslagen
32 % (±0)	45 % (+2)	38 % (±0)	27 % (-1)	40 % (+3)	30 % (+1)	31 % (±0)	37 % (-2)

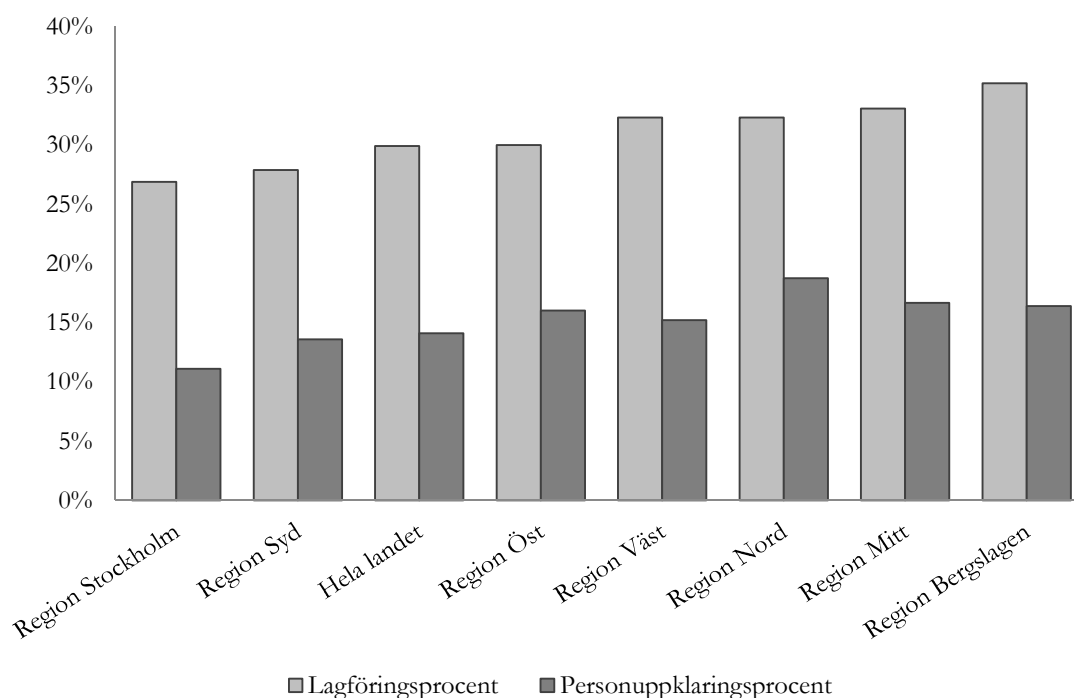
Personuppklaringsprocent och lagföringsprocent

Personuppklaringsprocenten och lagföringsprocenten visar de personuppklarade brotten i relation till samtliga handlagda brott respektive till de utredda brotten. När man tolkar statistiken bör man tänka på att måtten i regionerna påverkas av varierande brottsstruktur i regionerna.

Personuppklaringsprocenten, som visar andelen personuppklarade brott relaterat till samtliga handlagda brott, var högst i region Nord (19 %). Region Stockholm hade första halvåret 2018 den lägsta personuppklaringsprocenten (11 %), medan de övriga regionernas personuppklaringsprocent låg mellan 14 och 17 procent. I region Nord och Väst ökade personuppklaringsprocenten med 1 procentenhet jämfört med första halvåret 2017. I region Bergslagen minskade personuppklaringsprocenten med 1 procentenhet. I övriga regioner var den oförändrad jämfört med första halvåret 2017.

Lagföringsprocenten, som visar andelen personuppklarade brott av de utredda brotten (exklusive förundersökningsbegränsade brott), var första halvåret 2018 högst i region Bergslagen (35 %), medan den var lägst i region Stockholm (27 %). För fyra av regionerna var lagföringsprocenten högre första halvåret 2018 än motsvarande period året innan, medan den för en region var lägre och för två regioner oförändrad.

Skillnaden mellan resultatet för lagföringsprocenten och resultatet för personuppklaringsprocenten ligger mellan 14 och 19 procentenheter. Att skillnaden mellan måtten varierar för de olika regionerna beror till stor del på att också fördelningen av utredda, direktavskrivna och förundersökningsbegränsade brott varierar mellan regionerna (se figur 18). Läs mer om vad som kan påverka lagförings- och personuppklaringsprocenten i avsnittet *Tolkning av statistiken*.

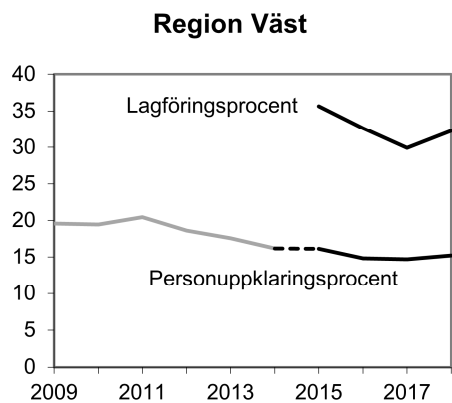
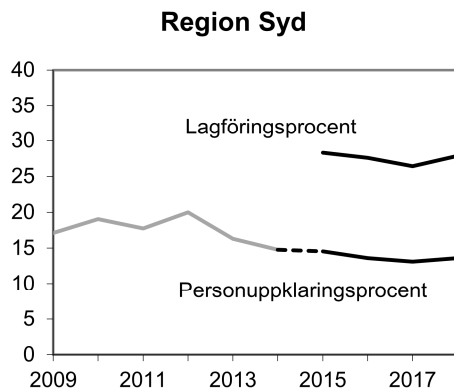
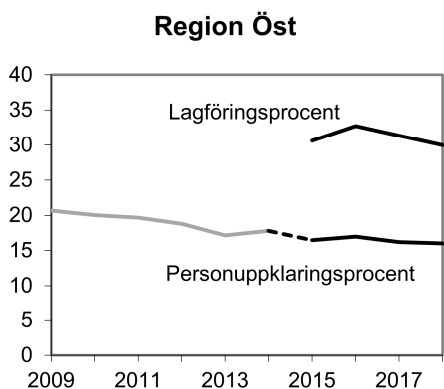
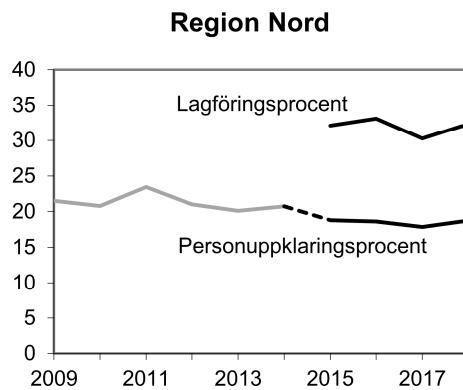
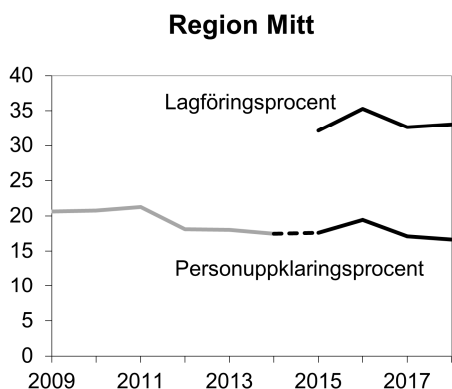
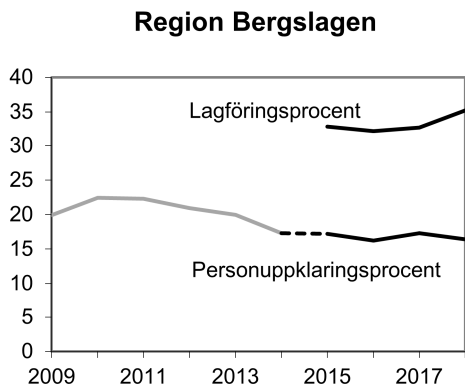
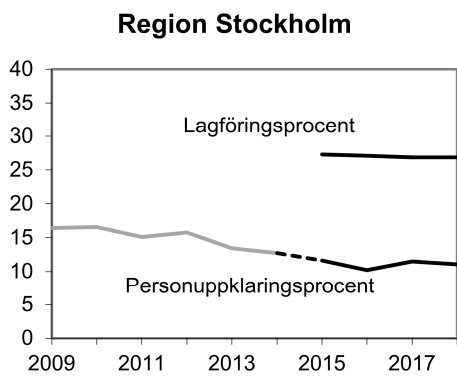
Figur 18. Resultat för lagförings- och personuppklaringsprocenten första halvåret 2018 för samtliga brott i respektive region samt hela landet.

Lagföringsprocenten (L) och personuppklaringsprocenten (P) första halvåret 2018 och jämförelse med första halvåret 2017 (procentenheter):								
	Hela landet	Region Nord	Region Mitt	Region Stockholm	Region Öst	Region Väst	Region Syd	Region Bergslagen
L	30 % (+1)	32 % (+2)	33 % (±0)	27 % (±0)	30 % (-1)	32 % (+2)	28 % (+1)	35 % (+2)
P	14 % (±0)	19 % (+1)	17 % (±0)	11 % (±0)	16 % (±0)	15 % (+1)	14 % (±0)	16 % (-1)

Personuppklaringsprocent

Personuppklaringsprocenten redovisades i den tidigare statistiken över uppkärlade brott och är därmed möjlig att studera under en tioårsperiod. I och med revideringen av statistiken har personuppklaringsprocenten gått från att redovisa andelen personuppkärlade brott av de anmälda brotten samma år, till att redovisa andelen personuppkärlade brott av de handlagda brotten samma år. Definitionsförändringen har generellt en marginell påverkan på statistiken. Nedan redovisas personuppklaringsprocenten i regionerna under en tioårsperiod, med den tidigare definitionen första halvåren 2009–2014 och den nya definitionen första halvåren 2015–2018, samt lagföringsprocenten. Observera att personuppklaringsprocenten för regionerna före 2015 bygger på ett sammanslaget resultat för de tidigare länsmyndigheter som ingår i respektive region.

Samtliga regioner har en lägre personupplklaringsprocent än 2009 (det första året under den tioåriga mätperioden). Den största minskningen uppvisar regionerna Öst och Stockholm, där personupplklaringsprocenten minskat med 5 procentenheter vardera jämfört med 2009. Region Nord uppvisar den lägsta minskningen; jämfört med 2009 hade personupplklaringsprocenten minskat med 3 procentenheter.

Figur 19. Lagföringsprocenten första halvåret 2015–2018, samt personupplklaringsprocenten första halvåret 2009–2018. Grå linje anger måttet personupplklaringsprocenten enligt den tidigare definitionen, och svart linje anger måttet enligt den nya definitionen. Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

Lagföringsprocent

Skillnaden mellan regionernas lagföringsprocent varierar i olika stor utsträckning beroende på brottskategori (se tabell 3). Störst är skillnaden för narkotikabrott, där region Väst hade den högsta lagföringsprocenten första halvåret 2018 (59 %) och region Nord den lägsta (45 %). Den brottskategori för vilken regionernas lagföringsprocent varierade minst var brott mot person, där region Bergslagen hade den högsta lagföringsprocenten (17 %) medan region Syd hade den lägsta (11 %).

Utvecklingen av lagföringsprocenten i brottskategorierna varierar för respektive region. Jämfört med första halvåret 2017 hade regionerna Nord och Bergslagen en högre lagföringsprocent i tre av de fyra brottskategorierna. Region Stockholm hade en högre lagföringsprocent i en av de fyra brottskategorierna. Resterande regioner hade en högre lagföringsprocent i två av de fyra brottskategorierna.

Tabell 3. Lagföringsprocenten (%) för samtliga brott och för fyra brottskategorier i respektive region första halvåret 2018 samt utveckling (procentenheter) jämfört med första halvåret 2017.

	Hela landet		Region Nord		Region Mitt		Region Stockholm		Region Öst		Region Väst		Region Syd		Region Bergslagen	
	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv
Samtliga brott	30	+1	32	+2	33	±0	27	±0	30	-1	32	+2	28	+1	35	+2
3–7 kap. Brott mot person	13	+1	16	+3	14	±0	12	+1	14	+2	13	+2	11	±0	17	+3
8 kap. Stöld, rån m.m.	23	+1	27	+5	23	+1	20	±0	23	-1	27	+2	21	+2	29	+7
Brott mot trafikbrottslagen	67	±0	70	+2	69	+3	64	±0	66	+1	68	-2	66	+1	71	+1
Brott mot narkotikastrafflagen	53	-5	45	-2	52	-4	50	-5	52	-9	59	-7	56	-3	55	-3

Redovisning efter brottskategori

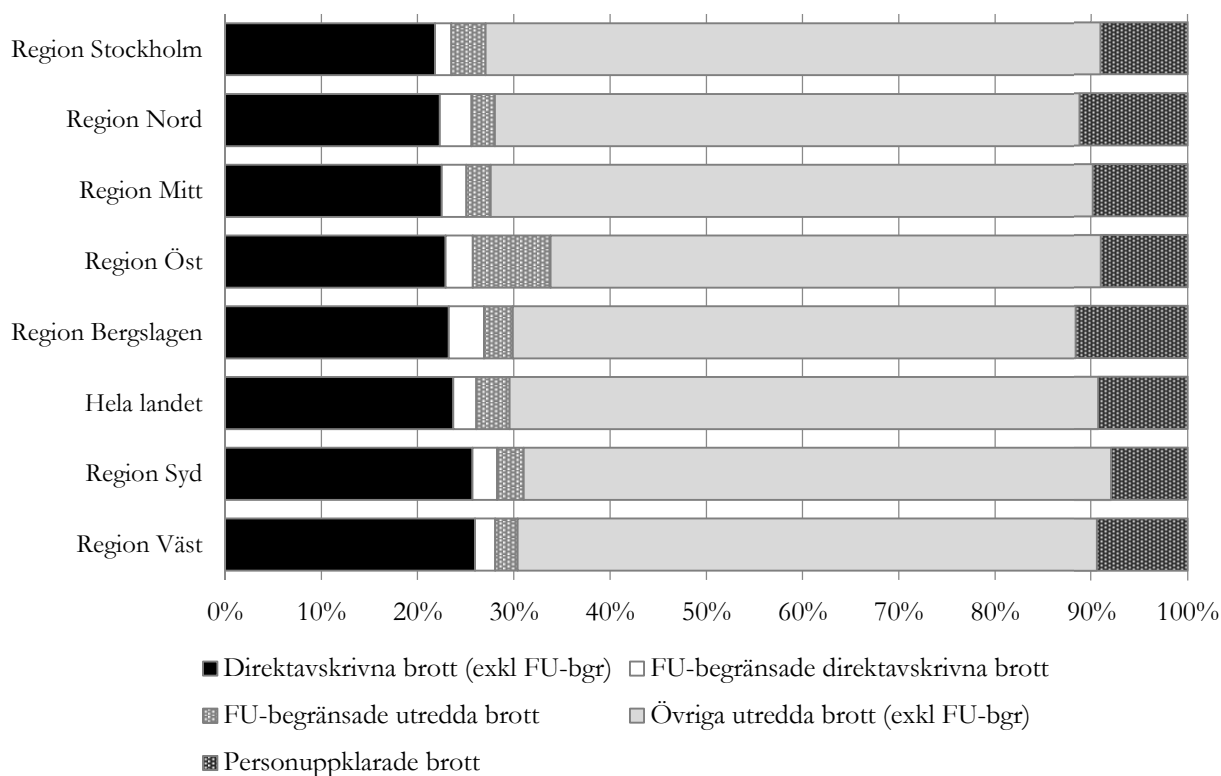
Nedan redovisas två utvalda brottskategorier, brott mot person respektive stöld- och tillgreppsbrott. Det är två brottskategorier som skiljer sig åt när det gäller fördelningen av utredda respektive direktavskrivna brott i regionerna.

Brott mot person (3–7 kap. brottsbalken)

Av de handlagda brotten mot person i hela landet var det totalt 74 procent som utreddes första halvåret 2018. Andelen utredda brott mot person i regionerna låg mellan 72 och 76 procent. Högst andel hade region Stockholm, med 76 procent.

Andelen personupplärade brott mot person varierade mellan 8 och 12 procent i regionerna. I region Bergslagen var andelen personupplärade brott 12 procent, i region Nord 11 procent, i region Mitt 10 procent, i region Syd 8 procent, och i resterande regioner var andelen 9 procent.

I figur 20 redovisas handlagda brott mot person efter beslut som innebär att brottet direktavskrivits, förundersökningsbegränsats eller personupplärats, samt utredda brott med andra typer av beslut.

Figur 20. Samtliga handlagda brott mot person första halvåret 2018 per region samt för hela landet, fördelade efter kategorierna direktavskrivna brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott, övriga utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott och personupplärade brott.

Jämfört med första halvåret 2017 är andelen utredda brott mot person i hela landet oförändrad. I tre regioner hade andelen ökat och i fyra regioner hade andelen minskat.

I de fall det inte har bedrivits någon utredning har brottet direktavskrivits. En ökad andel utredda brott innebär med andra ord en minskning i andelen direktavskrivna brott. Andelen direktavskrivna brott minskade således i tre regioner jämfört med första halvåret 2017. Se tabell 4 för en utförlig redovisning av fördelningen av handlagda brott i regionerna.

Tabell 4. Handlagda brott mot person i regionerna samt för hela landet, fördelade efter de två övergripande indelningarna utredda respektive direktavskrivna brott, samt tillhörande underkategorier till dessa, angivna i procent av samtliga handlagda brott. I kolumnen utveckling (utv) redovisas förändring jämfört med första halvåret 2017 angiven i procentenheter.

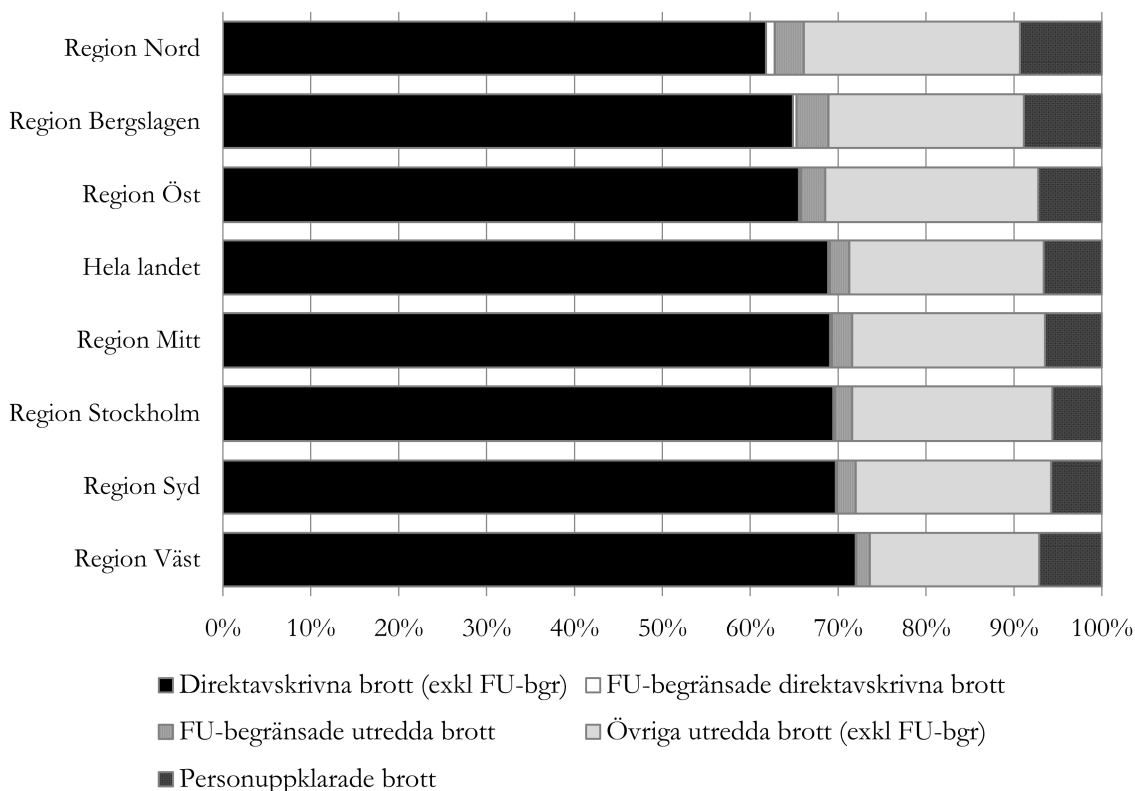
Beslutstyp	Hela landet		Region Nord		Region Mitt		Region Stockholm		Region Öst		Region Väst		Region Syd		Region Bergslagen	
	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv
Utredda	74	±0	74	-2	75	+1	76	+4	74	+1	72	-1	72	-2	73	-1
<i>Personupplärade</i>	9	+1	11	+2	10	±0	9	+1	9	+1	9	+1	8	±0	12	+2
<i>FU-begränsade utredda</i>	3	+1	2	±0	3	±0	4	+1	8	+4	2	±0	3	±0	3	±0
<i>Övriga utredda</i>	61	-1	61	-4	63	+1	64	+2	57	-5	60	-2	61	-2	59	-4
Direktavskrivna	26	±0	26	+2	25	-1	24	-4	26	-1	28	+1	28	+2	27	+1
<i>FU-begränsade direktavskrivna</i>	2	±0	3	±0	3	±0	2	±0	3	+1	2	±0	3	±0	4	±0
<i>Övriga direktavskrivna</i>	24	-1	22	+3	23	-1	22	-4	23	-1	26	+1	26	+2	23	+1

Stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken)

Av de handlagda stöld- och tillgreppsbrotten i hela landet var det totalt 31 procent som utreddes och i regionerna låg andelarna inom intervallet 28 och 37 procent. Region Nord hade högst andel och region Väst hade lägst andel.

Andelen personupplärade stöld- och tillgreppsbrott i regionerna varierade mellan 6 och 9 procent. Störst andel hade regionerna Nord och Bergslagen, medan regionerna Mitt, Stockholm och Syd hade lägst andel.

I figur 21 redovisas handlagda stöld- och tillgreppsbrott efter beslut som innebär att brottet direktavskrivits, förundersökningsbegränsats eller personupplärats, samt utredda brott med andra typer av beslut.

Figur 21. Samtliga handlagda stöld- och tillgreppsbrott första halvåret 2018 per region samt för hela landet, fördelade efter kategorierna direktavskrivna brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott, övriga utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott), förundersökningsbegränsade direktavskrivna brott och personupplärade brott.

Jämfört med första halvåret 2017 har andelen utredda stöld- och tillgreppsbrott minskat i fem regioner och ökat i två regioner.

I de fall det inte har bedrivits någon utredning har brottet direktavskrivits. En minskad andel utredda brott innebär med andra ord en ökning av andelen direktavskrivna brott. Andelen direktavskrivna brott ökade således i fem regioner. Se tabell 5 för en utförlig redovisning av fördelningen av handlagda stöld- och tillgreppsbrott i regionerna.

Tabell 5. Handlagda stöld- och tillgreppsbrott i regionerna samt för hela landet, fördelade efter de två övergripande indelningarna utredda respektive direktavskrivna brott, samt tillhörande underkategorier till dessa, angivna i procent av samtliga handlagda brott. I kolumnen utveckling (utv) redovisas förändringen jämfört med första halvåret 2017, angiven i procentenheter.

Beslutstyp	Hela landet		Region Nord		Region Mitt		Region Stockholm		Region Öst		Region Väst		Region Syd		Region Bergslagen	
	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv	%	utv
Utredda	31	±0	37	-2	31	-2	30	+3	34	+3	28	-1	30	-2	35	-2
Personupplärade	7	±0	9	+1	6	±0	6	±0	7	±0	7	±0	6	±0	9	+2
FU-begränsade utredda	2	±0	3	±0	2	±0	2	±0	3	±0	2	±0	2	±0	4	±0
Övriga utredda	22	±0	25	-3	22	-2	23	+2	24	+2	19	-2	22	-2	22	-4
Direktavskrivna	69	±0	63	+2	69	+2	70	-3	66	-3	72	+1	70	+2	65	+2
FU-begränsade direktavskrivna	0	±0	1	±0	0	±0	0	±0	0	±0	0	±0	0	±0	0	±0
Övriga direktavskrivna	69	±0	62	+2	69	+2	69	-3	66	-3	72	+1	70	+1	65	+2

Beskrivning av statistiken

Från och med redovisningsåret 2014 redovisas ny statistik över handlagda brott. Den nya statistiken är en revidering av statistiken över uppklarade brott och ersätter denna. Revideringen utgör ett led i Brås övergripande arbete med att målgruppsanpassa och kvalitetssäkra produkterna i kriminalstatistiken.

Statistikens ändamål

Statistiken över handlagda brott omfattar samtliga brott för vilka ett beslut har tagits under en redovisningsperiod, och beskriver således det totala utflödet av beslutade brott från polis, åklagare eller annan utredande myndighet, under den aktuella redovisningsperioden. Ändamålet med statistiken är att ge en övergripande bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott. Statistiken används i huvudsak som underlag för allmän insyn, granskning och uppföljning av myndigheternas verksamheter.

Statistiken redovisar de handlagda brotternas omfattning, brottsstruktur och regionala fördelning, och besvarar frågor som i vilken utsträckning utredning har bedrivits för de anmälda brotten och vad handläggningen av brotten har resulterat i för typ av beslut. Exempelvis kan statistiken användas för att följa upp nivån och strukturen på förundersökningsbegränsade brott. Eftersom statistiken omfattar samtliga beslut som fattas om de anmälda brotten under en period, däribland samtliga direktavskrivna brott, ges en mer heltäckande bild av handläggningen av brott, jämfört med tidigare redovisning.

Statistiken innehåller också två mått på myndigheternas resultat: dels personuppklaringsprocent, som beskriver andelen personuppklarade brott av samtliga handlagda brott en viss period, dels det nya måttet lagföringsprocent, som beskriver andelen personuppklarade brott av de brott för vilka utredning har bedrivits. Båda måtten utgör grova skattningar av myndigheternas sammanlagda framgång i att lagföra de brott som handläggs respektive utreds. Genom att lagföringsprocenten beräknas för de utredda brotten, det vill säga de brott som bedömts vara möjliga att personupklara, ges en mer träffsäker bild av de brottsutredande verksamheternas resultat.

Statistikens innehåll

I statistiken över handlagda brott redovisas samtliga anmälda brott för vilka polis, åklagare eller annan utredande myndighet under redovisningsåret fattat ett beslut, som innebär att handläggningen av brottet avslutas.

Ett brott kan generera flera beslut, om flera personer misstänks för samma brott. Vilket beslut som då redovisas i statistiken bestäms enligt en huvudbeslutsprincip, som rangordnar besluten i följande ordning: åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, förundersökningsbegränsning samt övriga beslut. Om det fattas flera beslut om brottet och dessa infaller under olika år, kan brottet komma att

redovisas som handlagt flera gånger i statistiken, dock endast en gång per redovisningsperiod.

Övergripande indelningsgrunder

Statistiken över handlagda brott redovisas efter två övergripande indelningar: dels efter om utredning bedrivits eller brottet har direktavskrivits (se tabell 300), dels efter om det finns minst en person registrerad som skäligen misstänkt för brottet eller ej (se tabell 310).

- *Utredda brott* avser handlagda brott för vilka utredning har bedrivits och beslut om brottet har fattats under redovisningsåret. Med utredning avses förundersökning, förenklad utredning eller utredning enligt lagen om unga lagöverträdare. Utredningen kan ha inletts under redovisningsåret eller tidigare.
- *Direktavskrivna brott* avser handlagda brott för vilka beslut om brottet har fattats under redovisningsåret, utan att en utredning har inletts.
- *Brott med misstänkt person* avser brott där minst en person är registrerad som skäligen misstänkt för brottet vid tidpunkten för beslutet.
- *Brott utan misstänkt person* avser brott där ingen person är registrerad som skäligen misstänkt för brottet (någon kan dock finnas registrerad med lägre misstankegrad).

De två indelningsgrunderna är till viss del överlappande, eftersom man kan inleda en utredning av ett brott utan att det finns en misstänkt person och vice versa. Det omvända, att det finns en misstänkt person för brottet men att det inte inleds någon utredning, är dock mindre vanligt.

Kategorier av brott efter beslut

I statistiken över handlagda brott kategoriseras brotten efter vilken typ av beslut som fattats. Brotten redovisas i tre kategorier: personupplärade brott, förundersökningsbegränsade brott samt övriga handlagda brott.

- *Personupplärade brott* avser handlagda brott för vilka minst en misstänkt person har lagförts, genom att åtal väckts, strafföreläggande utfärdats eller åtalsunderlåtelse meddelats.
- *Förundersökningsbegränsade brott* avser handlagda brott för vilka beslut har fattats om att förundersökning inte behöver inledas eller att en inledd förundersökning får läggas ned.
- *Övriga handlagda brott* avser handlagda brott för vilka andra typer av beslut fattats. Här ingår exempelvis beslut som innebär att en utredning läggs ner eller att en förundersökning inte inleds. Sådana beslut kan fattas av olika skäl, till exempel för att brott inte kan styrkas, att inget spaningsresultat uppnåtts, att utredningen visar att den misstänkta personen är oskyldig eller att den misstänkta personen är minderårig (under 15 år).

Att de övriga typerna av beslut inte särredovisas, utan redovisas sammantaget i kategorin övrigt, beror på att man bedömt att en mer detaljerad indelning inte skulle kunna göras med tillräcklig kvalitet. Skälet är främst att beslutstyperna på den mest detaljerade nivån (motiveringsnivån) även omfattar odefinierade beslut (så kallade övrigt-/annat-koder) som inte kan specificeras i statistiken. Tidigare studier har visat att ospecificerade beslut dessutom kan innehålla beslut som skulle kunna anges med en specificerad beslutskod, vilket innebär att resultat av de enskilda beslutstyperna riskerar att blir missvisande både till nivå och till fördelning. Tolkningssvårigheter inträder därmed, i synnerhet om användningen av de odefinierade besluten förändras över tid eller varierar regionalt, när man studerar utvecklingen över tid eller gör regionala jämförelser.

I tabell 6 nedan redovisas en sammanställning av de vanligaste besluten bland övriga handlagda brott. Som framgår utgörs mer än en fjärdedel av uppgifterna i denna kategori av så kallade fritexter/blankt, som inte är av strukturerat slag. Det innebär att det saknas strukturerade uppgifter som specificerar beslutstypen på den mest detaljerade nivån.

Tabell 6. Skälnamn och motiveringsnamn för de vanligaste beslutstyperna inom gruppen övriga handlagda brott (övriga utredda och övriga direktavskrivna) första halvåret 2018.

Skälnamn	Samtliga	Av samtliga övriga handlagda
Motiveringsnamn	Antal	Procent
Går ej att utreda		
Spaningsuppslag saknas	268 000	42
Fritext	79 200	12
Ej anledning fullfölja		
Fritext	74 200	12
Ej spaningsresultat	52 000	8
Brott hör ej under allmänt åtal	35 200	5
Bevisproblem		
Blankt	32 800	5

Statistiska mått

För att beskriva resultatet av handläggningen av brott används måtten personupplklaringsprocent och lagföringsprocent. Måtten ska ses som grova skattningar av myndigheternas sammanlagda framgång i att lagföra de brott som handläggs respektive utreds.

- Personupplklaringsprocenten definieras som personupplklarade brott i procent av antalet handlagda brott.
- Lagföringsprocenten definieras som personupplklarade brott i procent av antalet utredda brott, exklusive förundersökningsbegränsade brott.

I och med revideringen 2014 gjordes en definitionsförändring av måttet personupplklaringsprocenten, från ”personupplklarade brott i procent av de anmälda brotten” till ”personupplklarade brott i procent av de handlagda brotten”. En fördel med den nya definitionen är att beräkningen av personupplklaringsprocenten blir mer korrekt statistiskt sett. För personupplklaringsprocenten totalt sett innebär förändringen en marginell påverkan på resultatet (0,3 procentenheter första halvåret 2017). För vissa enskilda brottstyper eller vid jämförelse på regional nivå kan det dock finnas en något större skillnad i resultaten, vilket bör beaktas vid jämförelser bakåt i tiden.

Uträkning av personupplklaringsprocenten (fr.o.m. 2014):

$$\frac{\text{Antal personupplklarade brott}}{\text{Antal handlagda brott}} * 100 = \text{personupplklaringsprocenten}$$

Från och med 2014 publicerar Brå även måttet lagföringsprocenten som ett komplement till personupplklaringsprocenten. Lagföringsprocenten redovisar antalet personupplklarade brott under ett år i procent av de utredda brotten under samma period, exklusive de förundersökningsbegränsade brotten.

Uträkning av lagföringsprocenten:

$$\frac{\text{Antal personupplklarade brott}}{\text{Antal utredda brott} - \text{FU-begränsade brott}} * 100 = \text{lagföringsprocenten}$$

I det totala antalet handlagda brott ingår även anmälda händelser som inte är brottsliga, eller som det av andra anledningar är omöjligt eller mycket svårt att utreda och binda en misstänkt person till. Dessa brott direktavskrivs oftast. Genom att beräkna lagföringsprocenten på de *utredda* brotten, det vill säga de brott som bedömts vara möjliga att personupplklara, ges därför en mer träffsäker bild av de brottsutredande verksamheternas resultat.

Viktigt att komma ihåg är dock att det även bland de utredda brotten finns en mindre andel brott som inte är möjliga att lagföra. Det kan exempelvis röra sig om brott där det under utredningen visar sig att gärningen inte är brottslig eller att den misstänkta personen är avliden. Brå har i nuläget inte möjlighet att på ett tillförlitligt sätt urskilja dessa brott för att utesluta dem från beräkningen av lagföringsprocenten, vilket bör beaktas i tolkningen av resultatet. Det finns dessutom många andra påverkansfaktorer, som polisen och andra brottsutredande myndigheter inte rör över, och som måttet inte tar hänsyn till. Lagföringsprocenten ska därför tolkas som en mycket grov indikator på polisens och övriga brottsutredande myndigheters resultat när det gäller att personupplklara de brott som utreds.

Kategorisering av brott

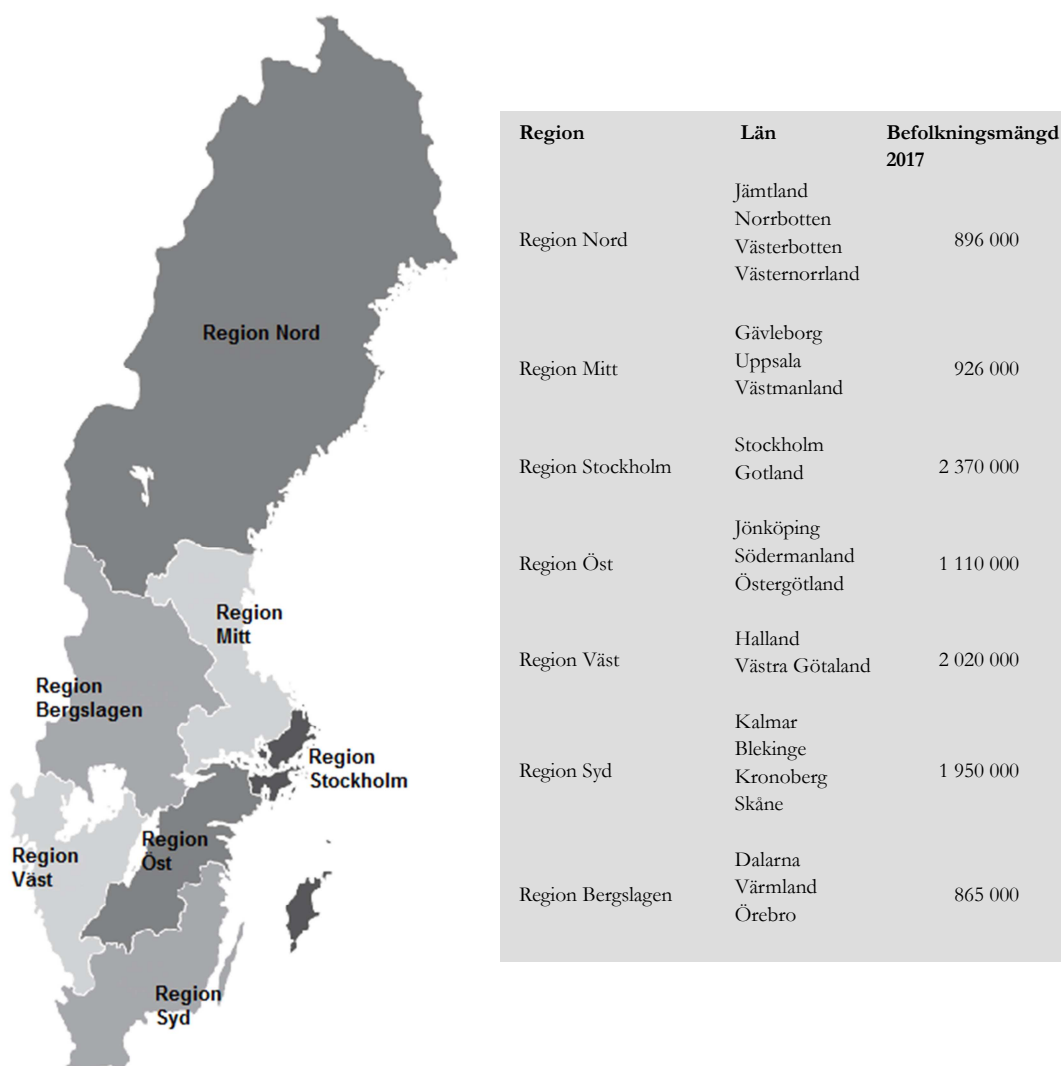
Brottsredovisningen omfattar samma brottstyper som de polisanmälda brotten. Kategoriseringen utgår från olika brottskoder (se avsnittet *Kategorisering av brott* i sammanfattningen av statistiken över anmälda brott).

Regional fördelning

Statistiken över handlagda brott redovisas för hela landet och per polisregion.

Från och med den 1 januari 2015 har polisen omorganiserats, vilket innebär att de 21 länspolismyndigheterna har omvandlats till en myndighet, Polismyndigheten, indelad i sju regioner. Dessa sju regioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna istället för efter län.

I figur 22 redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna.

Figur 22. Regionsindelning från och med 2015, med tillhörande län, samt befolkningsmängden 2016.

Insamling och bearbetning

Statistiken över handlagda brott baseras på uppgifter från polis, åklagare och tull. Även uppgifter från Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket ligger till grund för statistiken.

De beslut som polisen fattar för att avsluta ett ärende registreras i det lokala ärendesystemet (RAR/PUST) och samlas sedan centralt. Även uppgifter från Kustbevakningen registreras i polisens system. Åklagaren registrerar uppgifter om handlagda brott i sitt ärendehanteringssystem (Cåbra). Där registreras också uppgifter från Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Uppgifterna levereras direkt till Brå. Uppgifter från Tullverket skickas separat till Brå.

Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Bland annat sker validering mot ett XML-schema redan vid inläsningen av materialet i Brås databas. Vidare kontrolleras att de elektroniskt överförda transaktionerna följer en logisk ordning och att inga transaktioner saknas. När materialet lästs in i databasen, körs olika kontrollprogram som omfattar rimlighetskontroller, exempelvis kontroll av antalsräkningen av brott, och logiska kontroller. Felaktigheter justeras, ibland genom kontakt med uppgiftslämnarna, och kontrollprogrammet körs om tills alla fel i materialet har rättats till. När materialet är färdigkontrollerat förs det över till statistikdatabasen för långtidslagring. En slutlig kontroll av konsistensen och rimligheten i statistiken görs dessutom efter att statistiktabellerna har framställts.

Brå producerar statistik över handlagda brott halvårsvis och årsvis.

Jämförbarhet över tid

Påverkan av stora ärenden

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över handlagda brott mellan olika år. Det gäller i synnerhet för mindre brottstyper eller redovisningsområden. Effekten av stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid, och osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller ej. Särskilt antalet personupplärade brott och personuppläringsprocenten påverkas av enskilda större ärenden. Men även antalet handlagda brott totalt sett, liksom det nya måttet lagföringsprocenten, kan påverkas.

Antalet personupplärade brott påverkas i de fall enstaka ärenden omfattar ett stort antal personupplärande beslut, medan personuppläringsprocenten (enligt den tidigare definitionen) kan påverkas på olika sätt. Om ett enskilt stort ärende främst genererar många personupplärande beslut, medför det en ökning av personuppläringsprocenten, medan det leder till en minskning av den om ett ärende istället främst genererar andra typer av beslut. Förändringar i person-

uppklaringsprocenten till följd av stora ärenden förstärks om de brott som ingår i ett stort ärende anmäls ett visst år och besluten om brotten fattas först senare.

Även den justerade personuppklaringsprocenten påverkas av stora ärenden. Det sker om besluten som tas i ärendet övervägande är av en viss typ och därför snedvrider fördelningen av besluten i statistiken. Om handläggningen av ett stort ärende exempelvis leder till att många brott direktavskrivs kan det ge en minskad personuppklaringsprocent, trots att antalet personupplärade brott inte behöver ha förändrats. På motsvarande sätt kan ett stort ärende driva upp personuppklaringsprocenten, om handläggningen leder till många personupplärade beslut, trots att de personupplärade brotten i övrigt har minskat. Däremot påverkas inte den justerade personuppklaringsprocenten av om brotten i ett stort ärende anmäls och beslutas olika år.

Stora ärenden är ovanliga men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats sedan 2011⁸ och påverkar både statistiken över handlagda brott och/eller personupplärningen i tidigare statistik över upplärade brott. Med ett stort ärende avses här ärenden som omfattar minst 100 brott av samma brottstyp. Att ett ärende har påverkat lagförings- eller personuppläringsprocenten innebär att måtten förändrats i positiv eller negativ riktning till följd av besluten som fattats om brotten i ärendet. Det ska noteras att ärendet inte behöver vara den enda förklaringen till en ökning eller minskning av måtten totalt sett.

- År 2018 handlades två ärenden med många bidragsbrott i region Nord. Det ena ärendet genererade många personupplärade brott, och det andra många utredda brott med andra typer av beslut. Ärendena påverkade inte lagförings- eller personuppläringsprocenten i hela landet, men det första ärendet hade en ökande effekt och det andra en minskande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Nord.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande automatmissbruk i region Nord som genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för brottstypen i hela landet, och för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Nord.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Nord som genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) både i hela landet och i region Nord.

⁸ Från och med 2014 har metoden för att identifiera stora ärenden förbättrats vilket innebär att det sedan dess har identifierats fler stora ärenden jämfört med tidigare år.

- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Mitt som genererade många förundersökningsbegränsade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i landet, men hade en ökande effekt på personupplklaringsprocenten för brottstypen i region Mitt.
- År 2018 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Mitt som genererade många personupplklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i landet, men hade en ökande effekt på måtten för hela bidragsbrottslagen i region Mitt.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande våldtäkt mot flicka under 15 år i region Stockholm som genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för samtliga våldtäktsbrott både i hela landet och i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande bedrägeri med kontokort i region Stockholm som genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för bedrägeri och annan oredlighet (hela 9 kap. BrB) både i hela landet och i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande datorbedrägeri i region Stockholm som genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för brottstypen i hela landet, och i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande bedrägeri mot försäkringsbolag i region Stockholm som genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för brottstypen i hela landet, och i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Stockholm som genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) både i hela landet och i region Stockholm.
- År 2018 handlades tre ärenden med många bidragsbrott som genererade många personupplklarade brott i region Stockholm. Ärendena påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i landet, men hade en ökande effekt på måtten för hela bidragsbrottslagen i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande överlåtelse av narkotika i region Öst som genererade många utredda brott (ej personupplklarade eller förundersökningsbegränsade brott). Ärendet hade en

minskande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för brottstypen i hela landet, samt för hela narkotikastrafflagen i region Öst.

- År 2018 handlades två ärenden med många brott gällande överträdelse av kontaktförbud i region Öst, varav det ena genererade många personuppklarade brott, och det andra många direktavskrivna brott. Det första ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten, och det andra en minskande effekt på personuppklaringsprocenten, för hela lagen om kontaktförbud, både i hela landet och i region Öst.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande automatmissbruk i region Väst som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för brottstypen i hela landet och i region Väst.
- År 2018 handlades två ärenden med många bidragsbrott som genererade många personuppklarade brott i region Väst. Ärendena påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i hela landet, men hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Väst.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande våldtäkt mot flicka under 15 år i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för samtliga våldtäktsbrott både i hela landet och i region Syd.
- År 2018 handlades tre ärenden med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Syd. Två av ärendena genererade många personuppklarade brott och ett genererade många direktavskrivna brott. Ärendena påverkade inte person- eller lagföringsprocenten i hela landet, men de två första hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för brottstypen i region Syd.
- År 2018 handlades två ärenden med många penningtvättsbrott i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela penningtvättsbrottslagen, både i hela landet och i region Syd.
- År 2018 handlades två ärenden med många bidragsbrott i region Syd, varav det ena genererade många personuppklarade brott och det andra många utredda brott med andra typer av beslut. Det första ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i landet, och det andra hade en minskande effekt på lagföringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Syd.

- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande överträdelse av kontaktförbud i region Syd som genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela lagen om kontaktförbud, både i hela landet och i region Syd.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Bergslagen som genererade många personupplärade brott. Ärendet påverkade inte person- eller lagföringsprocenten i hela landet, men hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för brottstypen i region Bergslagen.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Bergslagen som genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) både i hela landet och i region Bergslagen.
- År 2018 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Bergslagen som genererade många utredda brott (ej personupplärade eller förundersökningsbegränsade brott). Ärendet hade en minskande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Bergslagen.
- År 2017 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Nord. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen både i hela landet och i region Nord 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Nord. Ärendet genererade många personupplärade brott, men det påverkade inte lagförings- eller personuppläringsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Nord 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många fall av förskingring i region Nord, som genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) både i hela landet och i region Nord 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande ofredande i region Mitt. Ärendet genererade många personupplärade brott och många övriga utredda brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppläringsprocenten i hela landet 2017, men hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för brott mot frihet och frid (hela 4 kap. BrB) i region Mitt 2017.

- År 2017 handlades ett ärende med många penningtvättsbrott i region Mitt. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för hela Lag om straff för penningtvättsbrott, både i hela landet och i region Mitt 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Mitt. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Mitt 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många misshandelsbrott i region Stockholm. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för brott mot liv och hälsa (hela 3 kap. BrB) både i hela landet och i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande bedrägeri med kontokort i region Stockholm, som genererade många personupplklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade det en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för bedrägeri och annan oredlighet (hela 9 kap. BrB) i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många fall av bedrägeri med hjälp av bluffaktura i region Stockholm, som genererade många personupplklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i hela landet, men hade däremot en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för bedrägeri och annan oredlighet (hela 9 kap. BrB) i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades tre ärenden med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Stockholm. Två av ärendena genererade många personupplklarade brott och det tredje genererade många förundersökningsbegränsade brott. Inget av ärendena påverkade lagförings- eller personupplklaringsprocenten i hela landet, men två av dem hade en ökande effekt på personupplklaringsprocenten i region Stockholm 2017 (och det ena av dessa hade det även på lagföringsprocenten) gällande bedrägeri och annan oredlighet (hela 9 kap. BrB).
- År 2017 handlades två ärenden med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Stockholm. Ett av ärendena genererade många personupplklarade brott och det andra genererade många övriga utredda brott (ej förundersökningsbegränsade brott). Ett av ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) i hela landet, och båda ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) i region Stockholm 2017.

- År 2017 handlades tre ärenden med många brott gällande grovt skattebrott i region Stockholm. Två av ärendena genererade många personupplärade brott och det tredje genererade många övriga utredda brott (ej förundersökningsbegränsade brott). Två av ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela skattebrottslagen, både i hela landet och i region Stockholm 2017. Det tredje ärendet hade en minskande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela skattebrottslagen, både i hela landet och i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande näringspenningtvätt i region Stockholm. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela lagen om straff för penningtvättsbrott, både i hela landet och i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades tre ärenden med många bidragsbrott som genererade många personupplärade brott i region Stockholm. Samtliga ärenden hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande innehav av narkotika i region Öst. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppläringsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela narkotikastrafflagen i region Öst 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande grovt skattebrott i region Öst. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela skattebrottslagen, både i hela landet och i region Öst 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Öst. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Öst 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många våldtäktsbrott mot barn i region Väst. Ärendet genererade många utredda brott (ej personupplärade eller förundersökningsbegränsade brott). Ärendet hade en minskande effekt på lagföringsprocenten i hela landet, och på lagförings- och personuppläringsprocenten i region Väst, för sexualbrott (hela 6 kap. BrB).
- År 2017 handlades två ärenden med många bidragsbrott som genererade många personupplärade brott i region Väst. Ärendena påverkade inte lagförings- eller personuppläringsprocenten i hela landet 2017, men hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Väst 2017.

- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Syd som genererade många personupplärade brott. Ärendet påverkade inte person- eller lagföringsprocenten i hela landet, men hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Syd 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande djurplågeri i region Syd som genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för brott mot allmän ordning (hela 16 kap. BrB), både i hela landet och i region Syd 2017.
- År 2017 handlades två ärenden med många bidragsbrott i region Syd som genererade många personupplärade brott. Ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Syd 2017.
- År 2017 handlades två ärenden med många bidragsbrott i region Bergslagen. Ett av ärendena genererade många personupplärade brott, och det andra många övriga utredda brott (ej förundersökningbegränsade brott). Det första ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Bergslagen 2017. Det andra ärendet hade en minskande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Bergslagen 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande olovlig försäljning av alkohol och olovligt innehav av alkoholdrycker i region Bergslagen, som genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för hela alkohollagen i hela landet. Ärendet hade även en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för samtliga brott i Region Bergslagen första halvåret 2017.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande automatmissbruk i region Bergslagen. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på personuppläringsprocenten för automatmissbruk i hela landet. Ärendet hade även en ökande effekt på personuppläringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Bergslagen 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande överträdelse av kontaktförbud i region Bergslagen. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläringsprocenten för överträdelse av kontaktförbud i hela landet och i region Bergslagen. Ärendet hade även en ökande effekt på personuppläringsprocenten för samtliga brott i region Bergslagen 2016.

- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Bergslagen. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i hela landet 2016. Däremot hade ärendet en ökande effekt på personupplklaringsprocenten för samtliga brott i region Bergslagen samt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Bergslagen 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande våldtäkt i region Väst. Ärendet genererade många direktavskrivna brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i hela landet. Däremot hade ärendet en minskande effekt på lagföringsprocenten för våldtäkt i region Väst 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande bland annat övrigt bedrägeri i region Öst. Ärendet genererade många brott som kategoriseras som övriga utredda brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i hela landet. Däremot hade ärendet en minskande effekt på lagföringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Öst 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Öst. Ärendet genererade många personupplklarade brott, och hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för trolöshet mot huvudman i hela landet. Ärendet hade även en ökande effekt på lagföringsprocenten för samtliga brott i region Öst samt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för hela 10 kap. BrB, *Förskingring och annan trolöshet*, i region Öst 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande bland annat övrigt bedrägeri i region Stockholm. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i hela landet. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagföringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Stockholm 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri och penningtvättsbrott i region Syd. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för övrigt bedrägeri och penningtvättsbrott i hela landet samt i region Syd 2016. Ärendet hade även en ökande effekt på lagföringsprocenten för samtliga brott och bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Syd 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande sexualbrott (6 kap. BrB) i region Väst. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för sexualbrott i hela landet samt i region Väst 2016.

- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande bidragsbrott mot Försäkringskassan i region Nord. Ärendet genererade många brott som kategoriseras som övriga utredda brott. Ärendet hade en minskande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för bidragsbrott mot Försäkringskassan i hela landet och i region Nord 2016. Ärendet hade även en minskande effekt på lagföringsprocenten för samtliga brott i region Nord 2016.
- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande dataintrång. Samtliga brott personupplklarades och påverkade både lagförings- och personupplklaringsprocenten för dataintrång, samt för kapitel 4 i brottsbalken, i de handläggande regionerna (Väst, Syd och Nord). Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för dataintrång.
- År 2015 handlades ett enskilt ärende med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Stockholm. Samtliga brott direktavskrevs och påverkade personupplklaringsprocenten för trolöshet mot huvudman i den handläggande regionen. Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för trolöshet mot huvudman.
- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande överlåtelse. Ärendena genererade olika typer av beslut och påverkade både lagförings- och personupplklaringsprocenten för överlåtelse i de handläggande regionerna (Stockholm och Väst). Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för överlåtelse.
- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande förskingring. Brotten genererade olika typer av beslut. Ärendena påverkade både lagförings- och personupplklaringsprocenten för såväl förskingring som för hela 10 kap. BrB, *Förskingring och annan trolöshet*, i de handläggande regionerna (Öst, Syd och Mitt) och i hela landet.
- År 2015 handlades ett enskilt ärende i region Syd gällande häleri. Brotten utreddes men personupplklarades inte. Ärendet påverkade både lagförings- och personupplklaringsprocenten för häleri i den handläggande regionen. Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för häleri.
- År 2015 handlades ett enskilt ärende i region Syd gällande kontaktförbud. Samtliga brott personupplklarades, vilket påverkade både lagförings- och personupplklaringsprocenten i den handläggande regionen. Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för kontaktförbud.
- År 2014 anmäldes och handlades ett ärende med cirka 300 brott avseende våldtäkt i Skåne län. I samtliga fall har handläggningen lett till att åtal har väckts, vilket påverkade både antalet personupplklarade brott och personupplklaringsprocenten i Skåne län 2014 och utvecklingen i region Syd 2015, där nivåerna var betydligt högre 2014 än 2015. Ärendet påverkade även resultatet för hela landet gällande våldtäkt.

- År 2014 anmäldes och handlades ett ärende med många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande) samt barnpornografibrott i Gotlands län. I de flesta fall har handläggningen lett till att åtal har väckts, vilket påverkat utvecklingen mellan 2014 och 2015 för både personupplärade brott och personuppläringsprocenten i region Stockholm samt för hela landet.
- År 2013 anmäldes ett ärende med många ofredandebrott i Jönköpings län. Åtminstone cirka hälften av brotten klarades upp på tekniskt vis samma år.
- År 2012 anmäldes ett par ärenden med många langningsbrott (olovlig försäljning och olovligt innehav av alkoholdrycker) i Kronobergs län. De flesta brotten klarades upp samma år, både med beslut som definieras som personupplärade och på tekniskt vis.
- År 2011 anmäldes ett stort ärende med många dopningsbrott i Skåne. De flesta brotten klarades upp med personupplärade beslut samma år.

Tekniska och juridiska förändringar

Statistiken över handlagda brott, tidigare upplärade brott, påverkas i stort sett av samma förändringar som statistiken över anmälda brott, till exempel ny insamlingsteknik eller nya redovisningsätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser av de handlagda brotten över tid. Det finns även andra faktorer som påverkar jämförbarheten och tolkningen av statistiken. De viktigaste förändringarna redovisas nedan. För mer information, kontakta Brås enhet för rättsstatistik.

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska och lagstiftningsmässiga förändringar sedan 2007, som i olika utsträckning kan ha påverkat statistiken över handlagda brott och personupplärade brott i statistiken över upplärade brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i omvänd kronologisk ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan alltså gå direkt till det relevanta stycket.

- I samband med produktionen av den slutliga statistiken 2017 identifierades ett tekniskt fel som bedömdes ha påverkan på tidigare publicerad statistik över handlagda brott för åren 2014–2016. Felet har åtgärdats och ny, korrigerad statistik över handlagda brott avseende de aktuella åren har publicerats i samband med publiceringen av 2017 års statistik. I sak innebär felet att statistiken över handlagda brott har varit behäftad med ett bortfall. Totalt sett handlar det om ett mycket litet bortfall, mindre än 0,5 % av samtliga handlagda brott, och överlag bedöms det inte ha påverkat den redovisade utvecklingen av handlagda brott över tid. Bortfallet kan dock ha en något

större betydelse sett till vissa enskilda brotts- och beslutstyper. För att ge möjlighet att bedöma hur det har påverkat statistiken har Brå därför tagit fram en särskild rapport som beskriver bortfallets storlek och karaktär och påverkan på statistiken avseende olika brotts- och beslutstyper. I denna redovisas skillnader mellan tidigare publicerad och nu korrigerad statistik för samtliga år, se *Korrigerad av statistik 2013–2016* (www.bra.se/korrigerad).

- Den 1 januari 2015 bildades Polismyndigheten, som ersatte de tidigare 21 länsmyndigheterna. Den nya Polismyndigheten är indelad i sju polisregioner.
- År 2014 genomgick statistiken en revidering, se bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

I samband med revideringen ändrades även definitionerna av regions-tillhörighet och brottstyp. Det innebär att regionstillhörighet alltid bestäms av den organisatoriska enhet som registrerat det beslut som avslutar handläggningen av brottet, och brottstyp bestäms av den brottskod som är registrerad på brottet vid tidpunkten för beslutet.

I den tidigare statistiken över uppklarade brott var det endast om brottsmisstanke inte fanns som regionstillhörighet och brottstyp avgjordes på motsvarande sätt. Om brottsmisstanke fanns bestämdes regionstillhörighet och brottstyp i stället av den organisatoriska enhet som registrerat det första beslutet på brottsmisstanken, samt den brottskod som vid den tidpunkten var registrerad på brottet.

Förändringen innebär en enhetlig bestämning av region och brottstyp. Tidigare tillskrevs handlagda brott med misstänkt person den initialt registrerande regionen, trots att brottet sedan flyttats och handlagts i en annan region. Förändringen innebär att statistiken över handlagda brott är sammanvärdbar med statistiken över handlagda brottsmisstankar.

- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust, och systemet stängdes helt för nyregistrering av brott den 3 juni 2014. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt sjöfylleri) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- Den första januari 2013 fick polisen befogenhet att besluta om förundersökningsbegränsning, inom ramen för sitt förundersökningsledarskap. Detta hade tidigare enbart varit förbehållet åklagarna. Det främsta syftet med förundersökningsbegränsning är att skapa utrymme för att kunna använda tillgängliga utredningsresurser på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt. En förväntad effekt av förändringarna är att fler brott avslutas med

förundersökningsbegränsning istället för med lagföringsbeslut. Och eftersom beslut om lagföring räknas som personupplärande, medan beslut om förundersökningsbegränsning inte gör det, förväntas effekten bli en minskning av såväl personupplärande brott som personupplärandeprocenten. På grund av den huvudbeslutsprincip som tillämpas i statistiken kan en ökad användning av förundersökningsbegränsning framförallt inverka på redovisningen av lagföringsbeslut (om att väcka åtal och utfärda strafföreläggande) och leda till lägre nivåer för dessa. En viss försiktighet bör därmed iaktas vid tolkning av statistiken.

- Under februari 2013 driftsätte polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust) som ersatte polisens tidigare ärendehanteringssystem Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vid driftsättningen brister, vilket inneburit att det använts i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå har samarbetat med polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Pust utgör kan ge effekter som inledningsvis är svåra att överblicka. Det kan bland annat handla om tekniska faktorer, inläring hos användarna och förändrade arbets sätt. Bristerna bedöms i nuläget endast ha en mindre inverkan på statistiken totalt sett. En generell rekommendation är dock att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanteras i Siebel-Pust, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt sjöfylleri) samt trafikbrott, såsom rattfylleribrott och olovlig körning. Övriga brottstyper hanteras fortfarande i en RIF-anpassad version av ärendehanteringssystemet RAR (se nedan).
- I och med driftsättningarna av Siebel-Pust samt den RIF-anpassade versionen av ärendehanteringssystemet RAR infördes under våren 2013 unika identiteter på brott och brottsmisstankar. Unika identiteter gör det möjligt att följa exempelvis ett brott genom rättskedjan. Identiteterna, som infördes som en del av utvecklingen inom samordningen för Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF), har lett till att en mer exakt beräkning kan göras av antalet personupplärande brott i statistiken. Analyser visar dock att införandet av unika identiteter inte ger några större skillnader i resultat, jämfört med det tidigare och mindre exakta tillvägagångssättet att räkna personupplärande brott.
- Under 2012 genomförde Åklagarmyndigheten och polisen anpassningar av sina ärendehanteringssystem, för att uppfylla de krav på informationsutbyte, som myndigheterna i rättsväsendet beslutat om inom samordningen för Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Åklagarmyndigheten driftsätte sitt anpassade system i december, medan polisen successivt införde förändringarna i de 21 polismyndigheterna under perioden september till december. Förändringarna innebär bland annat förbättrade möjligheter att

spåra hanteringen av enskilda brott och brottsmisstankar hos Åklagarmyndigheten och polisen. En annan förändring är att grundinformation som anges i registreringen av brott och misstänkta personer har standardiserats. I och med förändringarna bör en viss försiktighet iaktas när statistiken tolkas.

- År 2010 gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas till följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra); se nedanstående punkter. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. I Cåbra har en unik brottsidentitet (BID) införts som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Inverkan på statistiken över personuppluarade brott totalt sett är marginell, men märkbar för statistiken över uppluarade borgenärs- och skattebrott där det finns en misstänkt person. År 2008 tillkom cirka 16 procent fler personuppluarade skattebrott och 2 procent fler personuppluarade borgenärsbrott, som en effekt av anpassningen. För 2009 var motsvarande värden 25 respektive 6 procent. Jämförelser av uppluarade skattebrott åren 2007–2010 är därför inte relevanta, och man bör även vara försiktig när det gäller jämförelser av borgenärsbrott under dessa år. För mer information, kontakta Brås enhet för rättsstatistik.
- I samband med införandet av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem (Cåbra) under andra halvåret 2007, gjorde Ekobrottsmyndigheten justeringar av reglerna för antalsräkning och registrering av de anmälda brotten. I enlighet med anvisningarna i *Kodning av brott*, som finns publicerad på www.bra.se, övergick Ekobrottsmyndigheten till en mer extensiv antalsräkning, som innebär att användare nu registrerar ett brott för varje deklaration eller räkenskapsår. I tidigare praxis registrerades endast ett brott, oavsett antal deklarationer och utan hänsyn till hur många räkenskapsår som omfattades. Förändringen genomfördes under 2008. Även personuppluaringsprocenten för dessa brott påverkades av förändringen, eftersom antalet anmälda brott ingår i beräkningen av detta mått. Samtidigt som antalet uppluarade brott har ökat något har antalet redovisade anmälda brott ökat betydligt sedan 2007. Detta ger en lägre uppluaringsprocent. För utförligare information, se avsnittet *Statistikens innehåll*, i *Kriminalstatistik 2009* (Brå, rapport 2010:15).
- Under 2007 införde Åklagarmyndigheten ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) som ersatte tidigare system (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Förbättringen i statistiken över anmälda brott till följd av systemomläggningen berör brott som vanligtvis anmäls direkt till åklagaren, såsom skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott (11 kap. BrB). Ändringen

innebär att även information om brott som saknar en misstänkt person levereras till Brå. Samtliga anmälda brott i dessa kategorier ingår därmed i statistiken från och med 2007. Tidigare år redovisades endast anmälda brott där det fanns en skäligen misstänkt person. Detta har medfört att det från och med 2007 redovisas betydligt fler anmälda skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott än tidigare år. Även personupplklaringsprocenten för dessa brott påverkas av förändringen. Effekten blir att upplklaringsprocenten för 2007 blir lägre än tidigare år, på grund av att fler anmälningar räknas med i statistiken. För utförligare information, se avsnittet *Statistikens innehåll*, i *Kriminalstatistik 2009* (Brå, rapport 2010:15).

Bilaga

Reviderad statistik från och med redovisningsåret 2014

Från och med helåret 2014 och det första halvåret 2015 redovisar Brå statistik över handlagda brott. Den nya statistiken är resultatet av en revidering av den tidigare statistiken över uppklarade brott och har ersatt denna. Revideringen utgör ett led i Brås övergripande arbete med att målgruppsanpassa och kvalitetssäkra produkterna i kriminalstatistiken, och har genomförts i syfte att öka kvaliteten i statistiken över uppklarade brott.

Ändamålet med statistiken över handlagda brott är att ge en översiktlig bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott, som kan utgöra underlag till uppföljning av verksamheternas resultat. Detta ändamål är oförändrat jämfört med tidigare uppläringsstatistik. Det främsta syftet med revideringen har varit att höja statistikens relevans och förbättra tillförlitligheten i statistikens indelningar och mått. Målsättningen är att revideringen ska öka statistikens användbarhet, och på sikt leda till en förbättrad jämförbarhet med de andra produkterna inom brottsstatistiken.

Behovet av en förbättrad brottsstatistik för statistikens centrala användare har framkommit på olika sätt, bland annat i den målgruppsanalys som Brå genomförde 2012, med syftet att förtydliga kriminalstatistikens ändamål och identifiera viktiga utvecklingsområden (*Målgruppsanpassning av kriminalstatistiken*, Brå, 2013). I analysen uttryckte Brås målgrupper behovet av ökat verksamhetsfokus i kriminalstatistiken, så att den i högre grad skulle kunna användas för uppföljning av rättsväsendets verksamheter. Detta har Brå tagit fasta på i revideringen, och förändringarna som gjorts i statistikens innehåll och uppbyggnad innebär ett ökat verksamhetsperspektiv.

Revideringen har också varit nödvändig mot bakgrund av de kvalitetsbrister som kunnat identifieras i den tidigare uppläringsstatistiken. I fördjupade kvalitetsstudier har Brå kommit fram till att indelningsgrunderna i uppläringsstatistiken inte var meningsfulla och därför behövde förändras (*Användningen av Polisens beslutskoder - En kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken*, Brå, 2013).

Revideringen har möjliggjorts av det pågående arbetet inom Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). I och med detta använder polisen sedan 2013 ett nytt system för utrednings- och lagföringsbeslutskoder, vilket ger Brå ny information om de beslut som fattas i verksamheten. På senare år har även andra förbättringar genomförts, tack vare nya förutsättningar.

Jämförelse över tid

Som framgår ovan innebär den nya statistiken en utökning av målpopulationen och en del förbättringar i indelningar och mått. Samtidigt innebär revideringen att redovisningen av uppklarade brott och teknisk uppklarade brott har upphört,

liksom redovisningen av vissa detaljerade beslutstyper. De viktigaste och mest använda uppgifterna i den tidigare statistiken var redovisningen av personuppklarade brott och personupklaringsprocenten. Dessa redovisas även i den nya statistiken, men med vissa justeringar.

Jämförelser mellan statistiken över handlagda respektive uppklarade brott

Revideringen av statistiken innebär att nya indelningar och kategoriseringar av brotten har införts, till exempel brott där utredning bedrivits eller brott som förundersökningsbegränsats. Även nya mått redovisas. Samtliga uppgifter redovisades för första gången 2014. Utvecklingen över en längre tid kommer att kunna studeras först efter ett par år, i takt med att tidsserier för de nya indelningarna och måtten i statistiken byggs upp.

Samtidigt innebär revideringen att redovisningen av vissa objekt i den tidigare statistiken har upphört. Det gäller redovisningen av antalet uppklarade brott respektive antalet tekniskt uppklarade brott, liksom redovisningen av måtten upklaringsprocent respektive teknisk upklaringsprocent. Dessa kategorier har visat sig vara behäftade med bristande kvalitet, och en fortsatt redovisning har inte bedömts vara meningsfull.

Tabell 1. Skillnader mellan statistiken över handlagda brott respektive uppklarade brott.

	Handlagda brott (2014–)	Uppklarade brott (1950–2013)
Population	Samtliga anmälda brott där polis, åklagare eller annan utredande myndighet har fattat ett beslut under året.	Ett urval av anmälda brott där polis, åklagare eller annan utredande myndighet har fattat ett beslut under året.
Övergripande indelningar av brott	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utredda brott/direktavskrivna brott 2. Brott med misstänkt person/ brott utan misstänkt person 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekniskt uppklarade brott/ personuppklarade brott 2. Brott med misstänkt person/ Brott utan misstänkt person
Kategorier av brott efter beslutstyp*	<ul style="list-style-type: none"> • Personuppklarade brott <ul style="list-style-type: none"> - Åtal väckt - Strafföreläggande utfärdat - Åtalsunderlåtelse meddelad • Förundersökningsbegränsade brott <ul style="list-style-type: none"> - Direktavskrivna - Utredda • Övriga beslutade brott <ul style="list-style-type: none"> - Direktavskrivna - Utredda 	<ul style="list-style-type: none"> • Personuppklarade beslut <ul style="list-style-type: none"> - Åtal väckt - Strafföreläggande utfärdat - Åtalsunderlåtelse meddelad • RB 23:4a 1 st. 1 p. • RB 23:4a 1 st. 2 p. • RB 23:4a 2 st. • Brott kan ej styrkas • Gärningen ej brott • Misstänkt yngre än 15 år • Angivelse saknas/återkallad • Brott preskriberat • Rapporteftergift • Misstänkt avliden • Uppklarat bötesbrott
Statistiska mått	<ol style="list-style-type: none"> 1. Personuppklaringsprocent: Personuppklarade brott i procent av handlagda brott. 2. Lagföringsprocent: Personuppklarade brott i procent av utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Personuppklaringsprocent: Personuppklarade brott i procent av anmälda brott.

*Den detaljerade indelningen efter vissa enskilda beslutstyper, som redovisades i den tidigare statistiken över uppklarade brott, har inte bedömts hålla tillräcklig kvalitet. Motsvarande redovisning görs därför inte i den nya statistiken över handlagda brott. Beslut som fattats enligt 23 kap. 4a § i rättegångsbalken redovisas dock sammantaget i en kategori benämnd förundersökningsbegränsade brott i den nya statistiken, medan övriga typer av beslut (kursiverade) redovisas under kategorin övriga beslutade brott.

För kategorin personuppklarade brott och måttet personuppklaringsprocent, som utgjorde centrala uppgifter i uppklaringsstatistiken, fortsätter redovisningen även i den nya statistiken. I statistiken över handlagda brott har definitionerna dock förändrats, såväl av personuppklarade brott som av personuppklaringsprocent. De justerade definitionerna påverkar statistiken endast i liten utsträckning generellt sett, men kan ha en större inverkan på enskilda brott eller beslut. Inverkan är också generellt större på antalet personuppklarade brott än på personuppklaringsprocenten.

Definitionsförändringarna inverkar på möjligheten att jämföra nivåerna i statistiken över handlagda brott första halvåret 2018 med en längre tidsperiod. Det gäller främst utvecklingen av de personupplklarade brotten, men även i viss mån personupplklaringsprocenten. För att ändå kunna göra adekvata jämförelser redovisar Brå, under en övergångsperiod, uppgifter enligt både den tidigare och den nya definitionen, totalt såväl som indelat efter brotts- och beslutstyper. Den parallella redovisningen kommer att göras under flera år, fram till dess att tillräckligt många mätpunkter tagits fram för att kunna göra uppföljningar över tid enligt de nya definitionerna.

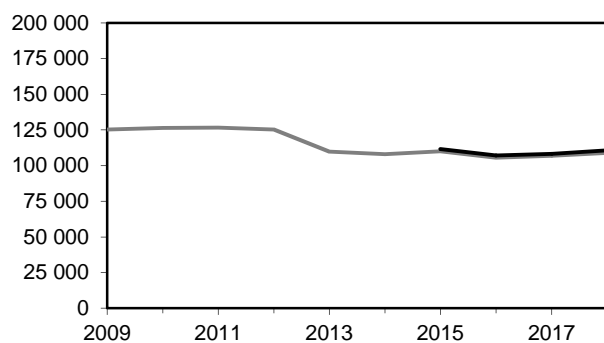
I kommande avsnitt beskrivs den inverkan som definitionsförändringarna från helåret 2014 haft på såväl antalet personupplklarade brott som på personupplklaringsprocenten under första halvåret 2018. Skillnaderna i resultat redovisas enligt bägge definitionerna för totalt antal brott och olika typer av brott. Det ska beaktas att inverkan här endast studeras med tre års data, vilket begränsar analysen. På sikt, när fler mätpunkter finns tillgängliga, kommer det att vara möjligt att göra mer ingående analyser av den inverkan som revideringen och de ändrade definitionerna har haft på statistiken.

Skillnad mellan definitionerna av personupplklarade brott

Definitionen av antalet personupplklarade brott har justerats i statistiken över handlagda brott (se ovan), vilket medför en nivåhöjning jämfört med antalet i statistiken över upplklarade brott. Det är därför inte lämpligt att jämföra nivåerna mellan de personupplklarade handlagda brotten första halvåret 2018 (ny definition) och de personupplklarade anmälda brotten till och med första halvåret 2014 (tidigare definition).

Nivåskillnaden hänger samman med att den tidigare definitionen utgick från ett inflöde av anmälda brott, medan den nya definitionen utgår från ett utflöde av beslutade anmälda brott. Ett anmält brott kan leda till flera beslut, om det finns flera misstänkta personer kopplade till brottet. Antalet personupplklarade beslut räknades endast en gång per brott i den tidigare statistiken, oavsett hur många personupplklarande beslut som fattats för brottet under året. I statistiken över handlagda brott kan flera beslut räknas i statistiken för ett och samma brott, om besluten har fattats under olika redovisningsperioder. Fortfarande redovisas endast ett brott per beslut och redovisningsperiod. I jämförelse med tidigare statistik leder dock den nya definitionen till en nivåhöjning, eftersom definitionen omfattar beslut om brott som är anmälda och beslutade, och således redovisade i statistiken ett tidigare redovisningsår.

För första halvåret 2018 ger definitionsförändringen en skillnad på 1 770 fler brott (1,6 % fler) när man jämför de personupplklarade handlagda brotten (ny definition) med de personupplklarade anmälda brotten (tidigare definition).

Figur 1. Antalet handlagda personuppklarade brott första halvåret 2015–2018 (svart linje) samt antalet anmälda personuppklarade brott första halvåret 2009–2018 (grå linje). Den streckade svarta linjen visar utvecklingen mellan den tidigare och den nya definitionen.

Skillnaden mellan de anmälda personuppklarade brotten och de handlagda personuppklarade brotten varierar för olika brottskategorier (se tabell 2). Av de redovisade brottskategorierna var skillnaden störst för bedrägeribrott.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att skillnaderna är förhållandevis små för de redovisade brottskategorierna, men att det för enskilda brottstyper, som inte särredovisas här, kan finnas större skillnader i både antal och andel.

Tabell 2. Antalet personuppluarade handlagda brott samt antalet personuppluarade anmaldade brott första halvåret 2018 samt skillnad mellan definitionerna i antal och procent. Redovisning sker efter brottstyp.

Brottstyp	Personuppluarade handlagda brott första halvåret 2018 (ny definition)	Personuppluarade anmaldade brott första halvåret 2018 (tidigare definition)	Skillnad mellan de två definitionerna	
	Antal	Antal	Antal	Procent
Samtliga brott	110 587	108 815	+1 772	+1,6
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	14 029	13 880	+149	+1,1
Misshandel	4 998	4 921	+77	+1,6
Olaga hot	2 691	2 671	+20	+0,7
Ofredande	1 015	1 013	+2	+0,2
Sexualbrott (6 kap. BrB)	3 338	3 327	+11	+0,3
Våldtäkt	695	691	+4	+0,6
Stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	14 372	14 068	+304	+2,2
Biltillgrepp	311	287	+24	+8,4
Stöld ur och från motorfordon	275	273	+2	+0,7
Bostadsinbrott	394	385	+9	+2,3
Butiksstöld	10 188	10 087	+101	+1,0
Rån	512	475	+37	+7,8
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	8 445	8 091	+354	+4,4
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	1 934	1 902	+32	+1,7
Trafikbrott	22 552	22 517	+35	+0,2
Narkotikabrott	25 460	25 188	+272	+1,1

Nivåhöjningen innebär att det inte är lämpligt att jämföra antalet personuppluarade brott i statistiken för första halvåret 2018 med en längre tidsperiod bakåt i tiden, eftersom det ger en missvisande bild av utvecklingen. Det gäller särskilt utvecklingen av åtalsbeslut. Som framgår i tabell 3 ger jämförelser mellan 2009 och 2018, av antalet åtalsbeslut första halvåret, olika resultat beroende på om man utgår från den tidigare eller den nya definitionen. Störst skillnad är det för åtalsbesluten, som har knappt 2 procentenheters skillnad. Jämförelser som bygger på den tidigare definitionen är emellertid det som ger en korrekt bild av utvecklingen.

Sett till antalet utfärdade strafförelägganden och meddelade åtalsunderlåtelse är definitionsförändringarnas inverkan mindre.

Sammantaget bör dock försiktighet iakttagas vid jämförelser av antalet personupplärade brott i statistiken över handlagda brott första halvåret 2018, med motsvarande uppgift i statistiken över upplärade brott t.o.m. första halvåret 2014.

Tabell 3. Antalet personupplärade handlagda brott första halvåret 2018 och antalet personupplärade anmälda brott första halvåret 2018 efter typ av beslut, samt förändring jämfört med första halvåret 2009.

Beslutstyp	Person- upplärade handlagda brott första halvåret 2018	Person- upplärade anmälda brott första halvåret 2018	Person- upplärade anmälda brott första halvåret 2009	Personupplärade handlagda brott första halvåret 2018 jämfört med första halvåret 2009		Personupplärade anmälda brott första halvåret 2018 jämfört med första halvåret 2009	
	Antal	Antal	Antal	Antal	procent	Antal	Procent
Åtal	86 567	84 899	90 365	-3 798	-4,2	-5 466	-6,0
Strafföreläggande	17 309	17 263	20 036	-2 727	-13,6	-2 773	-13,8
Åtalsunderlåtelse	6 711	6 653	14 837	-8 126	-54,8	-8 184	-55,2

Definitionsförändringen har även en ökande effekt på resultatet när man jämför antalet personupplärade brott mellan första halvåret 2009 och 2018 för olika brottskategorier och brottstyper. Överlag innebär den förändrade definitionen att ökningarna överskattas, medan minskningar underskattas (se tabell 4). I de flesta fall går dock resultaten av utvecklingen i samma riktning, oavsett vilken definition som används i jämförelsen. För samtliga personupplärade brott ger definitionsförändringen en skillnad på drygt 1 procentenhet när man jämför med första halvåret 2009, medan skillnaden bland de redovisade brottskategorierna varierar mellan 0,1 och 5,1 procentenheter. Störst skillnad mellan de olika definitionerna vid en jämförelse med första halvåret 2009 finns för brottstyperna bedrägeribrott och rån.

Tabell 4. Antalet personuppklarade handlagda brott och antalet personuppklarade anmälda brott första halvåret 2018, efter brottstyper. Samt förändring jämfört med första halvåret 2009.

Brottstyp	Person- uppklarade handlagda brott första halvåret 2018	Person- uppklarade anmälda brott första halvåret 2018	Person- uppklarade anmälda brott första halvåret 2009	Handlagda person- uppklarade brott första halvåret 2018 jämfört med första halvåret 2009		Anmälda person- uppklarade brott första halvåret 2018 jämfört med första halvåret 2009	
	Antal	Antal	Antal	Antal	Procent	Antal	Procent
Samtliga brott	110 587	108 815	125 238	-14 651	-11,7	-16 423	-13,1
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	14 029	13 880	16 486	-2 457	-14,9	-2 606	-15,8
Misshandel	4 998	4 921	7 881	-2 883	-36,6	-2 960	-37,6
Olaga hot	2 691	2 671	3 562	-871	-24,5	-891	-25,0
Ofredande	1 015	1 013	1 323	-308	-23,3	-310	-23,4
Sexualbrott (6 kap. BrB)	3 338	3 327	1 940	+1 398	+72,1	+1 387	+71,5
Våldtäkt	695	691	976	-281	-28,8	-285	-29,2
Stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	14 372	14 068	23 385	-9 013	-38,5	-9 317	-39,8
Biltillgrepp	311	287	669	-358	-53,5	-382	-57,1
Stöld ur och från motordrivet fordon	275	273	639	-364	-57,0	-366	-57,3
Bostadsinbrott	394	385	430	-36	-8,4	-45	-10,5
Butiksstöld	10 188	10 087	16 346	-6 158	-37,7	-6 259	-38,3
Rån	512	475	725	-213	-29,4	-250	-34,5
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	8 445	8 091	8 307	+138	+1,7	-216	-2,6
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	1 934	1 902	3 327	-1 393	-41,9	-1 425	-42,8
Trafikbrott	22 552	22 517	26 954	-4 402	-16,3	-4 437	-16,5
Narkotikabrott	25 460	25 188	24 865	+595	+2,4	+323	+1,3

Uppgifter som här inte redovisas över antalet personuppklarade brott första halvåret 2018 (enligt den tidigare definitionen) kan beställas från Brås enhet för rättsstatistik.

Skillnad mellan definitionerna av personupplklaringsprocenten

Även måttet personupplklaringsprocent har justerats från och med 2014 års statistik över handlagda brott. Måttet redovisar andelen personupplklarade brott av samtliga handlagda brott under ett år. Det är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, med den skillnaden att det från och med 2014 beräknas på samtliga handlagda brott, istället för på samtliga anmälda brott.

En fördel med definitionsförändringen är att nämnaren och täljaren i kvoten utgår från samma population, vilket rent statistiskt är mer korrekt. Måttet blir därmed också mindre känsligt för kraftiga upp- och nedgångar i antalet anmälda och personupplklarade brott till följd av stora ärenden. Tidigare kunde anmälda respektive personupplklarade brott i sådana ärenden infalla på olika sidor om ett årsskifte, vilket genererade stora svängningar i personupplklaringsprocenten. Fortfarande kan stora ärenden ha effekt på personupplklaringsprocenten, men då beror det på att de många besluten i ärendet är övervägande av en viss typ och därför snedvrider resultatet.

Definitionsförändringen har sammantaget en marginell inverkan på resultatet för personupplklaringsprocenten, och är således mindre än för de personupplklarade brotten. För samtliga brott ger definitionsförändringen en skillnad på 0,3 procentenheter första halvåret 2018.

I tabell 5 nedan redovisas en jämförelse mellan resultaten avseende första halvåret 2018, för den nya definitionen av personupplklaringsprocenten (andelen personupplklarade brott av samtliga handlagda brott) respektive den tidigare definitionen av personupplklaringsprocenten (andelen personupplklarade brott av samtliga anmälda brott) – dels totalt, dels för ett urval brottskategorier.

Tabell 5. Personupplklaringsprocenten första halvåret 2018, baserad på samtliga handlagda brott respektive samtliga anmälda brott, efter brottstyp, samt skillnad mellan definitionerna, i procentenheter.

Brottstyp	Personupplklarings- procent av samtliga handlagda brott första halvåret 2018	Personupplklarings- procent av samtliga anmälda brott första halvåret 2018	Skillnad mellan definitionerna
	Procent	Procent	Procentenheter
Samtliga brott	14,1	14,4	-0,3
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	9,2	9,8	-0,6
Misshandel	11,4	12,1	-0,7
Olaga hot	9,5	10,1	-0,6
Ofredande	4,0	4,2	-0,2
Sexualbrott (6 kap. BrB)	26,3	30,6	-4,2
Våldtäkt	16,7	18,9	-2,2
Stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	6,6	6,7	-0,1
Biltillgrepp	5,3	5,1	+0,2
Stöld ur och från motorfordon	1,2	1,2	±0,0
Bostadsinbrott	4,0	4,6	-0,5
Butiksstöld	44,9	47,7	-2,8
Rån	11,8	11,5	+0,3
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	6,7	6,7	±0,0
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	1,8	1,8	±0,0
Trafikbrott	46,6	47,8	-1,2
Narkotikabrott	47,1	46,7	0,4

Uppgifter som här inte redovisas över personupplklaringsprocenten första halvåret 2018 (enligt den tidigare definitionen) kan beställas från Brås enhet för rättsstatistik.

I tabell 6 redovisas skillnaderna mellan definitionerna av personupplklaringsprocenten för samtliga handlagda brott i regionerna. Skillnaden varierar, och den nya definitionen kan ge ett högre men även ett lägre resultat, vilket är viktigt att tänka på vid jämförelser över en längre tidsperiod.

Tabell 6. Personupplklaringsprocent i regionerna första halvåret 2018, baserad på samtliga handlagda brott respektive samtliga anmälda brott, samt skillnad mellan definitionerna, i procentenheter.

Region	Personupplklaringsprocent av samtliga handlagda brott första halvåret 2018	Personupplklaringsprocent av samtliga anmälda brott första halvåret 2018	Skillnad mellan definitionerna
	Procent	Procent	Procentenheter
Region Nord	18,8	20,3	-1,5
Region Mitt	16,7	17,1	-0,4
Region Stockholm	11,1	11,3	-0,2
Region Öst	16,0	16,7	-0,7
Region Väst	15,2	15,3	-0,1
Region Syd	13,6	13,7	-0,1
Region Bergslagen	16,4	16,4	±0,0

Ändring av regionstillhörighet och brottstyp

Från och med 2014 har även definitionerna av regionstillhörighet och brottstyp ändrats i statistiken. Det innebär att regionstillhörighet alltid bestäms av den organisatoriska enhet som registrerat det beslut som avslutar handläggningen av brottet, och brottstyp bestäms av den brottskod som är registrerad på brottet vid tidpunkten för beslutet.

I den tidigare statistiken över uppklarade brott avgjordes regionstillhörighet och brottstyp på motsvarande sätt, endast om brottsmisstanke inte fanns. Om brottsmisstanke fanns bestämdes regionstillhörighet och brottstyp i stället av den organisatoriska enhet som registrerat det första beslutet om brottsmisstanken, samt den vid tidpunkten aktuella brottskoden.

Förändringen innebär en enhetlig bestämning av region och brottstyp. Tidigare tillskrevs handlagda brott med misstänkt person den initialt registrerande regionen, trots att brottet sedan flyttats och handlagts i en annan region. I och med förändringen har viss överflyttning av brott mellan regionerna skett. I sammanhanget av hela revideringen, som beskrivs i den här bilagan, är dock påverkan av överflyttningen marginell.

Förändringen innebär att statistiken över handlagda brott är sammanvärdbar med statistiken över handlagda brottsmisstankar och misstänkta personer.

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser.